БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 11 (4409)
14 ЯНВАРЬ, 1981 й.
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ИЛҒОРЛАР УЛУШИ

СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводида «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта» шиори остида социалистик мусобақа қизимоқда. Тракторсозларнинг шижоати туфайли ҳар беш минутда бош конвейердан битта трактор тушириб олиняпти. Бунда КПСС XXVI съезди шарафига оширилган социалистик мажбурият олиб ишлаётган слесарь-йиғувчи коммунистлар Р. Рихсиев, Н. Чернова, Т. Тўлаганов, Е. Сотникова, И. Ли каби илғорларнинг ҳиссаси каттадир.

Коллектив ўнинчи беш йилликка муваффақиятли якун ясади. Ўтган беш йил мобайнида дала меҳнаткашларига 1.330 мингта трактор, 185 мингта прицеп, 20 миллион сўмликдан зиёд эҳтиёт қисмлар етказиб берилди. Шунингдек 7 миллион сўмлик кенг истеъмол буюмлари тайёрланди.

Янги беш йилликда тракторсозларнинг марралари янада улкан. Улар янги беш йилликда кўплаб қувватли «МТЗ — 80Х» тракторини ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар. Шу мақсадда заводда реконструкция ишлари изчил давом эттирилмоқда. Чунончи, йилига 100 минг тонна чўян ва пўлат қуймаси берадиган комплекс қурилиши бошлаб юборилди.

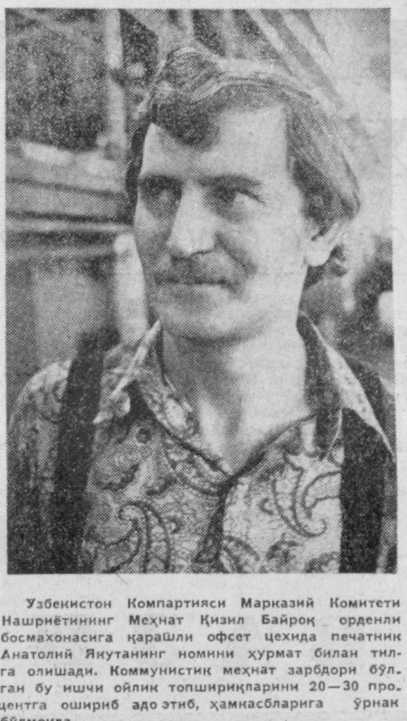

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасига қарашли офсет цехида печатник Анатолий Якутанинг номини ҳурмат билан тилга олишади. Коммунистик меҳнат зарбдори бўлган бу ишчи ойлик топшириқларини 20—30 процентга ошириб адо этиб, ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

● *Маданият уйларида*

СЪЕЗД ЛОЙИҲАСИ МАВЗУИДА

БУГУН

Киров районидаги А. Қодирий номидаги маданият уйида «Ўзбексельмаш» заводи меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорларининг район «Билим» жамияти лекторлари билан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳаси материалларига бағишланган бўлиб, лекторлар ушбу йўналишлар мавзуида қизиқарли суҳбатлар ўтказдилар. Айни пайтда сўзга чиққан ишчилар ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришиб, партиямизнинг доно иқтисодий сиёсатини қўллаб-қувватладилар.

Маданият уйи «Билим» жамияти коллективи билан ҳамкорликда съезд лойиҳаси эълон қилингандан буён корхоналарда, маҳалла ва билим юртларида 100 га яқин учрашувлар, лекция кечалари ўтказди.

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

● ЗАФАРЛАРИМИЗ — КПСС XXVI СЪЕЗДИГА

● ПОЙТАХТ ҚУРИЛИШЛАРИДА | ● ШОНЛИ САНАГА БАҒИШЛАБ

БИРИНЧИ ТАҚДИМДА

1-уйсозлик комбинатида 76 та бригада бор. Бу бригада коллективлари ҳозир КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун ўзаро меҳнат беллашувини авж олдирмоқдалар. Айниқса, СССР Давлат мукофоти лауреати И. Орипов бошлиқ тик қолиплаш бригадаси аъзолари зўр ғайрат кўрсатишяпти. Бу ердаги Ангам Муртазин, Михаил Родоманов, Ханафий Аскадеев, Халил Герфанов ва бошқалар юксак унум билан ишлаб, смена топшириқларини 150 процентга етказиб адо этишяпти. Улар ҳамма маҳсулотни биринчи тақдимда топширишади. Бригада аъзолари сифат масаласига ҳамиша алоҳида эътибор бериб келишяпти. Кассеталарни ёйганда панелларнинг нуқсонига эътибор беришади, уларни дарҳол бартараф этиб, қурилиш объектларига юқори сифатда жўнатилишини таъминлашади. Бригада аъзолари сифатли панеллардан қанча кўп ишлаб чиқарисa, шаҳримизда кўп қаватли уйлар ҳам шунча кўпайиши, аҳолининг турмуш фаровонлиги ортишини яхши билишади. КПСС XXVI съезди шарафига И. Орипов бошлиқ йигитлар меҳнат унумдорлигини уч процент ўстиришга ваъда беришди. Ҳозир қолипловчилар 1981 йилнинг сўнгги кунлари ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришяпти. Съезд очилгунга қадар 1982 йилнинг биринчи квартали топшириғини адо этишади. Уларнинг сўзи билан иши бир.

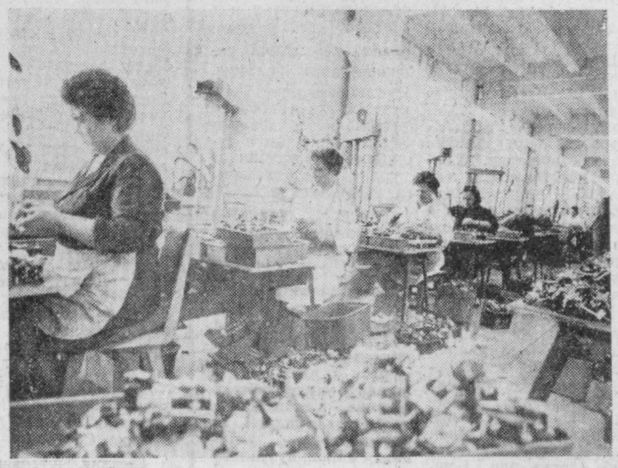

Мария Поликарпова етакчилик қилаётган бригада «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг 1-цехидаги энг илғор бригада саналади. Коллектив ойлик топшириқларини 120—130 процентга адо этиб, электр жиҳоз буюмларини сифатли йиғиб бермоқда.

ПАХТАКОРЛАРГА КЎПЛАБ ТЕРИМ МАШИНАЛАРИ

К. Е. ВОРОШИЛОВ НОМЛИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНЛИ ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАШИНАСОЗЛИГИ ЗАВОДИ («ТАШСЕЛЬМАШ») КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1981 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

«Ташсельмаш» заводининг коллективи КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, барча асосий техникавий-иқтисодий кўрсаткичлар юзасидан 1976—1980 йилларга белгиланган топшириқларни ва 1980 йилги оширилган социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажарди. СССРнинг пахтакор республикалари беш йиллик мобайнида 43 мингтадан кўпроқ, яъни тўққизинчи беш йиллик мобайнидагига қараганда 8 мингта ортиқ пахта териш машинаси олдилар.

Завод коллективи КПСС Марказий Комитети 1980 йил октябрь Пленумининг қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган қоида ва хулосаларни баланд руҳ билан кутиб олди. Ташсельмашликлар коммунистик қурилишнинг КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига чиқарган лойиҳасида баён этилган улуғвор режаларини якдиллик билан маъқуллаб, 1981 йил учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қиладилар:

ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан йиллик план муддатидан илгари бажарилади ва қўшимча равишда 600 минг сўмлик маҳсулот тайёрланади. Муқобил план асосида 50 та пахта териш машинаси тайёрланади.

КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача пахта териш машиналари ва запас қисмлар етказиб бериш икки ойлик плани бажарилади.

Ингичка толали пахта теримини тобора механизациялаш учун йиғим-терим мавсумигача қатор оралари 90 сантиметр қилиб экилган майдонлардаги ҳосилни йиғиб олишга мўлжалланган ўнта пахта териш машинаси ишлаб чиқарилади ва улар синаш учун хўжаликларга топширилади.

Фан ва техника ютуқларини жорий этиш жадаллаштирилади, пахта териш машиналарининг технологияси ва сифати такомиллаштирилади, ишлаб чиқариш умумий ҳажмида олий сифат категорияли маҳсулотнинг салмоғи 40 процентгача етказилади.

28 та автомат, ярим автомат, махсус ва агрегат станок фойдаланишга топширилади. Машина-ускуналарнинг 60 таси янгиланади. Янги йиғув конвейерлари, ёнилғи қуйиш станцияси ва машиналарни обкатка қилиш вақтида шовқинни пасайтирадиган камералари бўлган йиғув цехини реконструкциялаш ниҳоясига етказилади. Асосий ишлаб чиқаришда пайвандлаш ишларини механизациялаш даражаси 98,6 процентга етказилади. Ишчиларнинг камида 40 проценти меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формалари билан қамраб олинади, кўп станокда хизмат қилиш ва турдош касбларни эгаллаш кенгайтирилади ҳамда шу йўл билан 230 ишчи янги ишга тушириладиган қувватларни ишлатиш учун холи қилинади. Ишлаб чиқариш ҳажмининг бутун ўсиши меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобидан олинади.

Ёқилғи-энергетика ресурслари сарфини камайтириш юзасидан белгиланган топшириқлар ошириб бажарилади ва камида 1 миллион 985 минг киловатт соат электр энергияси, 3055 гигакалорий иссиқлик энергияси ва 550 тонна шартли ёқилғи тежаб қолинади. XXVI съезд очилган куни тежаб қолинган электр энергияси ва ёқилғи билан ишланади. Металл прокати сарфлаш нормалари 4 процент камайтирилади.

Ихтиролар ва рационализаторлик таклифларидан ишлаб чиқаришда фойдаланиш эвазига йилига шартли ҳисобда 455 минг сўм маблағ тежаб қолинади.

Коллективни социал ривожлантириш планини амалга ошира бориб, заводнинг Иссиқкўлдаги пансионатида завод ходимлари ва уларнинг оила аъзоларидан камида 1000 кишининг соғлиги яхшиланади, завод пионер лагерида 1000 нафар боланинг ва завод санаторий-профилакторийсида 1220 кишининг сиҳат-саломатлиги яхшиланади.

Янги ишчилар тайёрланади ва 1900 кишининг малакаси оширилади.

Жиззах областининг Пахтакор районидаги 26-совхозга ва Оққўрғон балиқ хўжалигига хўжалик фаолиятини яхшилашда ва оммавий-сиёсий ҳамда маданий тадбирларни ўтказишда оталиқ ёрдами берилади.

«Ташсельмаш» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари 1981 йилги план ҳамда социалистик мажбуриятларни шараф билан бажарамиз, Коммунистик партиянинг аграр сиёсатини амалга ошириш билан боғлиқ вазифаларни ҳал этиш учун ҳамма ишни бажо келтирамиз, деб КПСС Марказий Комитети билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ваъда берадилар.

Ушбу социалистик мажбуриятлар «Ташсельмаш» заводи меҳнаткашларининг йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

БУТУНИТТИФОҚ КЎРИГИ

БУГУН

республика бадиий ҳаваскорлик ижоди уйи. Ўзбекистон ҳаваскор рассомлари ва халқ усталарининг асарларидан иборат кўргазмани Ватанимиз пойтахти Москвага юборди.

Экспонатлар КПСС XXVI съездига бағишлаб, у ерда очиладиган Бутуниттифоқ кўргазмасида намойиш қилинади. Кўргазма «Бизнинг ижодимиз сенга жонажон партия» деб аталади.

Ўзбекистон рассомлари ўз асарларида серқуёш ўлкамизнинг гўзал манзараларини, улуғвор қурилишларни, тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликда фидокорона меҳнат қилган кишиларнинг ёрқин образларини тасвирлаганлар. Ҳунармандларнинг ишлари эса бири-биридан нафис ва жозибали буюмларга бағишланган.

Депутат ва ишлаб чиқариш

АНИҚ РАҚАМЛАРДА БЕЛГИЛАНГАН

1981 йилда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини — 7,8 процент, ўн биринчи беш йилликда эса — 46,8 процент ўстириш — химия-фармацевтика заводи коллективининг аниқ рақамларида белгиланиб, вазифа қилиб олинди.

Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини бундай тез суръатларда ўстириш — ички резервларни ишга солишни, ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришни ҳамда капитал маблағ сарфини талаб қилади.

— Бу — коллектив учун жуда юксак масъулиятли, шу билан бирга шарафли маррадир, — дейди завод директори К. Собиров. — Бу маррани эгаллаш мумкинлигини шундан ҳам билса бўладики, коллективимиз ўнинчи беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 50,7 процент ўстиришга эришди.

Ўтган беш йилликда корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш 19 миллион сўмликдан 30 миллион сўмликкача кўпайди. Ўтган йилнинг ўзидагина қўшимча капитал маблағ сарфламай, мавжуд ишчилар сонини кўпайтирмай туриб, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини ўстиришга эришилди. Натижада беш йиллик якунида планга қўшимча 3 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга эришилди. Бунда халқ депутатларининг М. Эшматова, У. Ёвмитдинова, Н. Пушкареванинг муҳим ҳиссалари бор. Улар шу кунларда «Биринчи квартал планини — 23 февралда бажариш» шиори остида меҳнат қилмоқдалар. Эришган ютуқларни эса Коммунистик партиямизнинг XXVI съездига армуғон этмоқдалар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ Капиталистик мамлакатларнинг СССР Ташқи ишлар министрлиги матбуот бўлими ҳузуридаги чет эллик мухбирлари группаси республика ҳаёти билан танишмоқда. Чет эллик мухбирлар Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бўлдилар, «Ташсельмаш» заводига бордилар, шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар, Тошкент Давлат университети студентларининг турмуши билан, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг иши билан танишдилар.

13 январь куни Ўзбекистон Журналистлар союзида бўлиб ўтган суҳбат вақтида меҳмонлар оммавий ахборот воситаларининг фаолияти билан, ижодий союзнинг иши билан таништирилди.

⊙ 13 январ куни раҳбар кадрлар учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги назарий семинарнинг навбатдаги машғулоти ўтказилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қ. А. Аҳмедов «Ривожланган социализмнинг хўжалик механизми» мавзуида лекция ўқиди.

МУҲТАШАМ УЙ-ЖОЙ КОМПЛЕКСЛАРИ

Юнусобод массивининг Аҳмад Дониш кўчаси бўйлаб тўққиз қаватли муҳташам уй-жой комплекслари қурилиши давом эттирилмоқда. Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 2-уйсозлик комбинатининг бунёдкорлари бульвар типидаги ана шу проспектнинг «Шодлик» микрорайони ёнида 126 квартирали тўққиз қаватли уй-жой биносини қуришга киришдилар. Бу ерда «Строймеханизация» трестининг бунёдкорлари пойдевор учун замин тайёрладилар. Бирин-кетин қурилиш конструкциялари ва темир-бетон маҳсулотлари объектга етказиб беріляпти. Бинонинг дастлабки қаватида гастроном, шунингдек маданий-маиший хизмат объектлари жойлашади. Қурувчилар «Шодлик» микрорайонидаги янги уй-жой комплексини шу йилнинг охирига қадар фойдаланишга топширишга аҳд қилишган.

Аҳмад Дониш кўчасининг шаҳар ҳалқа йўли билан туташган қисмида ҳам СВ—4 ва СВ—5 микрорайонларини магистраль йўл билан оригинал кўринишда туташтирувчи тўққиз қаватли бинолар қурилиши олиб борилмоқда. Бу биноларнинг қуёш тўсқич элементларини бир-бирига уйғун қўллаш ҳисобига проспектнинг кўркига кўрк қўшмоқда.

Шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармаси ишчи-хизматчилари эса Юнусободнинг Аҳмад Дониш кўчасидаги бульварнинг ўртасида пиёдалар юрадиган кенг йўлка қуриш ишларини ҳам бошлаб юбордилар. Амалга оширилаётган бу ишлар Киров районининг Аҳмад Дониш кўчасини янада ободонлаштириш мақсадларига қаратилган.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

ЁШЛИК ҚЎШИҚЛАРИ

БУГУН

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат Университети санъат саройининг «Монолог», «Бахтиёр ёшлик» вокал-чолғу ҳамда эстрада ансамблларининг коллективлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездиган бағишланган янги концерт программаларини тузишга киришдилар.

Мазкур ансамбллар шаҳримизнинг қатор корхоналарида, билим юртлари ҳамда ишчи ётоқхоналарида ранг-баранг программалар билан чиқишлар қилиб, санъат шинавандаларининг ҳурмат-эътиборини қозониб келмоқда.

— Янги программамизга, — дейди «Бахтиёр ёшлик» ансамблининг бадиий раҳбари А. Эшонхўжаев, — биз таниқли совет шоирларининг шеърлари билан айтиладиган комсомол, зарбдор қурилишлар ҳақидаги ёшлик қўшиқларини киритамиз.

САЙҚАЛ БЕРИШМОҚДА

БУГУН

«ТТЗ—4» янги истиқомат массивида Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 4-трестига қарашли 18-бошқарманинг Т. Телеско бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси 9 қаватли 224 кишига мўлжалланган ётоқхона биносининг учинчи қавати қурилишини ниҳоясига етказди. Ушбу ётоқхона мазкур зарбдор бригаданинг бу ерда бунёдга келтирган биноларининг иккинчиси бўлади. Айни пайтда трестнинг 43-бошқармасига қарашли пардозлаш бригадалари бинонинг қуриб битказилган қаватларига сайқал беришмоқда.

ОБОДОНЛАШТИРИШ ЛОЙИҲАСИ

БУГУН

«Узгипроводхоз» институти коллективи Фарғона областидаги Каркидон сув омборини ободонлаштириш лойиҳасини техник жиҳатдан ниҳоясига етказди. Яқин кунларда сув омбори қурувчилари ана шу лойиҳа асосида иш бошлайдилар.

Лойиҳа бўйича сув омбори атрофи тўлиқ электрлаштирилиб, асфальт йўллар, темир-бетон йўлкалар бунёдга келтирилади, шунингдек, манзарали дарахтлар кўпайтирилиб, ўриндиқлар ўрнатилади.

ТЕХНИКА ИЖОДИЁТИ КЎРГАЗМАСИ

БУГУН

Тошкент алоқа политехникумида билим юрти студентлари илмий жамияти ҳамда рационализаторлар тўгараги қатнашчиларининг техника ижодиёти кўргазмаси очилди. Ана шу кўргазмага техникумнинг 100 га яқин студентлари ўзларининг 40 дан ортиқ ҳар хил ихтиролари билан иштирок этмоқдалар. «Радиоаппаратлар», «Алоқалаштириш асбоблари» ва «Алоқани автоматик бошқариш» сингари қатор мавзулар остида намойиш қилинаётган ушбу кўргазма студентлар малакасини оширишдан ташқари уларнинг касб қобилиятини тарбиялашда ҳам муҳим роль ўйнайди.

— Техникумимизда, — деди билим юрти директори ўринбосари Ф. Валиев — шунга ўхшаш кўргазмалардан ташқари, студентларга ўз билимларини амалий жиҳатдан синаб кўришда қўл келадиган касбий конкурслар ҳам тез-тез ўтказилиб турилади.

ФИЛЬМЛАР ҲАФТАЛИГИ

БУГУН

В. И. Ленин номидаги болалар боғида жойлашган «Пионер» кинотеатрида болалар фильмларининг янги ҳафталиги бошланди. Ана шу ҳафталик давомида шаҳримиз болалари совет киностудияларида ишланган бадиий ва мультипликацион фильмлардан 10 дан ортиқ хилини томоша қиладилар.

Бу ерда шунингдек, район мактабларининг «Планета болаларига бахт ва тинчлик» номли учрашув кечаси ўтказилади.

Чинниларга пардоз бериш чинни заводининг қолиплаш цехидан бошланади. Бу ерда уларга турли шакллар берилади. Сўнгра эса пишитиш цехига ўтказилади.

СУРАТДА: буюмларга шакл бериш участкаси тасвирланган.

М. Нуриддинов фотолари.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **БЕРЛИН.** Бу йил берлинликларнинг турмуш шароитини янада яхшилаш учун салкам 2,4 миллиард марка миқдорида маблағ ажратилди. Бу — 1980 йили ажратилган маблағдан 5 процент кўп.

Маблағнинг асосий қисми — 800 миллион маркадан кўпроғи — аввалгидек уй-жой қурилишига ишлатилади. Мактаб маорифи системасини ривожлантириш, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш, социал таъминот харажатлари ҳам кўпайтирилади.

◆ СОФИЯ. Болгария аҳолисидан 70 мингдан кўпроқ киши янги йил байрамини янги квартираларда нишонлади. Умуман еттинчи беш йиллик мобайнида мамлакатда 400 мингтага яқин квартира қурилди. Бу — аввалги беш йилликда қурилган квартиралардан қарийб икки баравар ортиқдир.

◆ БХРда уй-жой проблемасини ҳал этишга катта эътибор берилмоқда. Ёш оилалар квартиралар билан биринчи навбатда таъминланмоқда.

* * *

Болгария пойтахтининг биринчи уйсозлик комбинати ўтган йилнинг охирида юз мингинчи юбилей квартирасини фойдаланишга топширди. Комбинат қуриб берган уйларда 400 мингга яқин киши истиқомат қилмоқда. Болгариядаги мана шу энг катта қурилиш корхонасининг ходимлари еттинчи беш йилликда меҳнаткашларга 40 мингтадан зиёд, яъни олтинчи беш йилликка нисбатан 48 процент кўп квартира топширдилар.

◆ **БУДАПЕШТ.** «Элмункаш майдони», «Я. Араня кўчаси» станциялари ҳозирча Будапешт метросини ривожлантириш лойиҳасидагина мавжуд. Аммо бир йилдан кейин бу станциялар дастлабки пассажирларни қабул қилади.

Ҳозирги вақтда Венгрия пойтахти метросининг қурувчилари «Шимол-Жануб» трассасининг сўнгги станциясигача борадиган тоннелни қазиб тугалламоқдалар. Янги линия шаҳарнинг энг катта саноат районларини туташтиради.

Метро Будапешт аҳолисига жуда манзур бўлиб қолди, метрополитен поездлари ҳар куни бир миллионга яқин кишини ташимоқда. 1990 йилга бориб пойтахт метроси йўлларининг узунлиги 40 километрга етади.

◆ ПРАГА. Брнода барпо этилаётган катта Лишень уй-жой массивидаги иморатларга дастлабки кишилар кўчиб киришди. Айни вақтда савдо-маиший марказ ҳам уларнинг ихтиёрига топширилди. Бунда ёш бинокорларнинг хизмати катта. Ўтган йилнинг кўкламида улар савдо-маиший марказ ҳамда микрорайондаги бошқа бир қанча объектлар қурилишини ёшлар қурилиши деб эълон қилган эдилар. Тўрт йилдан кейин 25 мингга яқин киши истиқомат қиладиган Лишень микрорайонининг қурилиши — Брнони ривожлантиришнинг 2000 йилгача мўлжалланган бош плани таркибий қисмидир.

◆ **ДЕҲЛИ.** Яқин беш йил мобайнида Ҳиндистон пойтахтининг шимолий-ғарбида қуриладиган янги уй-жой массиви «Рохини» деб аталади. Деҳли иттифоқ территориясининг губернатори Х. Е. Жаг Мохан бу ердаги матбуот конференциясида сўзга чиқиб, 850 минг кишига мўлжалланган микрорайоннинг қурилиши шаҳарнинг марказий районларидаги аҳолининг ҳаддан ташқари зичлигини бир мунча камайтириш имконини беради, деб айтди. Ҳамма квартираларнинг 44 проценти аҳолининг энг камбағал табақалари намояндаларига берилади, деб таъкидлади у.

(ТАСС).

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ — ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ

АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАР ЛОЙИҲАСИ—УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

Пойтахтимизнинг барча саноат корхоналари, қурилиш, транспорт, алоқа ташкилотлари, олий ўқув юртлари ва муассасаларида «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси қизғин ва атрофлича ўрганиляпти. Меҳнат коллективларида лойиҳа юзасидан кўплаб амалий таклифлар киритиляпти. Қуйида В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети секретарининг ўринбосари Абдулла Илёсович АББОСОВ шу ҳақда сўзлаб беради.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

БОШ ВАЗИФА

— Ўн биринчи беш йиллик ва умуман келгуси ўн йиллик даврни ўз ичига олган **СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишлари лойиҳаси барча цехларда қизғин муҳокама қилинди.** У мисли кўрилмаган меҳнат ва сиёсий активлик вазиятида ўтди. Масалан, 46-бўлим, 84, 86-цехлар меҳнат коллективлари партия Марказий Комитетининг бу муҳим ҳужжати муҳокамасига ҳар томонлама жиддий тайёргарлик кўрдилар. Лойиҳанинг ҳар бир бўлими ва банди моҳиятини чуқур тушуниб етишга, ана шулар асосида эса ўз цехлари олдидаги конкрет вазифаларни белгилаб олишга интилдилар. Бу цехлар ва бўлимларнинг партия ташкилотларига етакчилик қилаётган Валерий Ершов, Роберт Аветисов, Эдуард Шульманлар ҳар бир коммунистнинг муҳокама давомида актив қатнашиши, ўз фикр-мулоҳазаларини билдириши учун қайғуришди. Пропагандистлар, агитаторлар, сиёсий ахборотчилар, барча коммунистлар бу ишга ижодий ёндошдилар.

Корхонамизнинг И. Ласковой, М. Лопатников, Л. Маллин, А. Мишак, М. Пўлатов, В. Ульянова сингари моҳир пропагандистлари меҳнат коллективлари ўртасида бу муҳим ҳужжатнинг аҳамиятини ва моҳиятини кенг тушунтиришяпти.

Асосий йўналишлар лойиҳаси муҳокамаси жараёнида ҳозиргача юзга яқин таклиф киритилди. Улар орасида бирлашмамизда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга, бутун мамлакатимиз авиасозлик корхоналарида ўн биринчи беш йилликда меҳнат унумдорлигини янада оширишга қаратилган таклифлар бор.

Партия ўқуви ва иқтисодий таълим шохобчаларида лойиҳани ўрганиш қизғин давом этяпти. Марксизм-ленинизм асослари мактаблари, назарий семинарларда, шунингдек оммавий-сиёсий таълим мактабларида 770 дан зиёд пропагандист, 2 мингдан ортиқ агитатор ва сиёсий ахборотчилар фаол иш олиб боришяпти. Улар лойиҳани бирлашма коллективининг ютуқлари ва режалари билан ўзвий боғлаб ўрганишга алоҳида эътибор беришяпти. Масалан, ўнинчи беш йилликда бирлашмада ишлаб чиқариш ҳажми икки ярим марта ошди. Ишлаб чиқариш ҳажмини ўстириш бўйича беш йиллик топшириқ эса 4 йилу 3 ойда адо этилди. Меҳнат унумдорлиги икки марта ошди. Ҳозир 98,5 процент маҳсулот биринчи тақдим этишдаёқ топшириляпти.

Лойиҳа муҳокамаси жараёнида меҳнат коллективлари, беш йиллик зарбдорлари ўз зиммаларига янги социалистик мажбуриятлар олишяпти, ташаббуслар бошлаб беришяпти. Масалан, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, слесарь-йиғувчи Наризулла Маннопов Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди очиладиган кунгача икки ойлик планни бажариш мажбуриятини олди. Партия XXVI съезди очиладиган кунгача эса биринчи квартал планини адо этмоқчи.

Бирлашмамизнинг электр-монтажчилар бригадаси бошлиғи Тамара Маклеева ҳам КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача биринчи квартал планини адо этиш учун курашмоқда. Бундай ташаббускорлар сафида В. Андреев, В. Кияшенко ва бошқалар бор.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида» **КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида: «Беш йиллик планнинг тегишли йилга мўлжалланган топшириқларидан ошиб кетадиган муқобил планларни ишлаб чиқиш ва бажариш ҳаракати ривожлантирилсин»,** дейилган. Шу кунларда корхонамизнинг барча цех ва бўлимларида технологик жараёнларни янада такомиллаштиришга, ишлаб чиқарилаётган буюм ва деталлар сифатини янада оширишга имкон берадиган янги резервлар муттасил изланяпти. Бирлашма партия комитети эса коллективларнинг ана шу йўналишдаги ютуқларини ўз вақтида илғаб, қўллаб-қувватлаяпти, цех партия ташкилотларининг ташкилотчилик, сиёсий ва идеологик ишларни янада кучайтиришларига ҳар жиҳатдан ёрдам бермоқда.

«КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта» шиори остидаги съездолди мусобақасида қизғин иштирок этаётган 9, 40, 55-цехларнинг коллективлари олдинда боришяпти. Пешқадам коллективлар ва ишлаб чиқариш новаторларининг иш тажрибаларини бошқалар ўртасида кенг ёйишга эътиборни қаратяпмиз. Мақсадимиз — мамлакат ва республикамиз коммунистларининг анжуманини муносиб меҳнат армуғонлари билан кутиб олишдир.

Тошкентдаги «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида ўтган йилга нисбатан 650 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришни мўлжалламоқда. Бу—миллий ўзбек кўйлаклари, чопонлари, болалар учун уст-бош ва мактаб формаларини ишлаб чиқараётган корхона коллективининг асосий йўналишлар лойиҳасига амалий жавоби бўлади.

СУРАТДА: корхона коллективининг баҳорги-ёзги мавсумга тайёрлаган янги буюмлари. Уни бирлашма бош директори, «Ҳурмат белгиси» орденининг кавалери Ю. Ғ. Жабборова экспериментал цех ходимлари билан кўздан кечирмоқда.

Р. Шамсуддинов фотоси.

(ЎзТАГ).

Депутат ва ишлаб чиқариш

ЖАҲОН ДАРАЖАСИ НАМУНАСИДА

Шу кунларда барча совет кишилари қатори «Узбекхлопкомаш» бирлашмаси машинасозлик заводининг коллективи КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини қизғин муҳокама қилмоқда ва ундаги сатрлардан янги беш йиллик учун вазифалар белгилаб олмоқда. Машинасозлар ўнинчи беш йилликни зарбдорона якунлаб, ҳозирги пайтда «КПСС XXVI съездига — 26 зарбдор ҳафта»да актив қатнашмоқдалар. Ҳамма участкаларда ишлаб чиқарувчилар коммунистларнинг навбатдаги анжуманига муносиб ҳисса қўшиш учун меҳнат совғалари тайёрлашмоқда.

Коллективимиз маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бўйича ўнинчи беш йиллик топшириғини Улуғ Октябрнинг 63 йиллигида бажариб, планга қўшимча икки ярим миллион сўмлик маҳсулот етказиб берган эди. Бошқа ҳамма иқтисодий кўрсаткичлар бўйича яхши натижага эришилди. Айниқса, маҳсулот сифати ва ишлаб чиқариш самарадорлиги қувончли натижа берди. Бундай ютуқларга ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш, бригада формаси ва шчекинликлар методини жорий этиш, ишчиларни моддий ва маънавий рағбатлантириш системасини яхшилаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш туфайли эришилди. Бу ўринда шуни айтишнинг ўзи кифояки, ўтган беш йиллик мобайнида корхонани техникавий жиҳатдан қайта қуроллантириш йўлида 200 дан ортиқ тадбирлар амалга оширилди. Бу 700 минг сўмликдан зиёд иқтисодий самара берди.

Корхона коммунистлари қатори, маҳаллий Советларнинг ўндан ортиқ депутатлари ҳам ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашда, план-топшириқларини ошириб бажаришда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Натижада корхонамизда кўплаб тайёрланаётган пахта толасини тозалаш машиналари ўзининг пухталиги ва техникавий жиҳатидан жаҳондаги энг яхши намуналар даражасига эришди. Масалан, «Меҳнат» ва «РХ» маркали пахтани хас-хашаклардан тозалайдиган машиналаримиз Югославия ва Болгарияда ўтказилган Халқаро ярмаркаларнинг олтин медалини олишга сазовор бўлди. Ўнинчи беш йилликнинг сўнгги йилида яратилган ва ишлаб чиқариши ўзлаштирилган пахтани қайта ишловчи поток линияси эса, пахтани қайта ишлаш саноатида жаҳонда тенги йўқ, деб топилди. Шунинг учун ҳам ўнинчи беш йиллик коллективимизнинг сифат беш йиллиги бўлди, деб ҳақли равишда айта оламиз. Бу машиналар Тошкент маркаси билан тайёрланиб, фахрли беш қиррали белги туширилиб жаҳоннинг турли мамлакатларига юборилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида:

«Машинасозлик маҳсулоти, автоматлаштириш воситалари ва приборларнинг техникавий даражаси ва сифати яхшилансин, ишлаб чиқарилаётган техника воситаларининг тежамлилиги ва унумдорлиги, уларнинг пишиқ-пухталиги ва чидамлилиги анча оширилсин» дейилган. Бу сатрлар айнан бизнинг коллективимиз учун айтилган, деб билямиз ва у кундалик ишимизда амалга оширилиши лозим бўлган вазифа бўлиб қолади.

Корхонамиз меҳнаткашларининг иш шароитлари ва соғлиқларини муҳофаза қилиш учун талай тадбирлар амалга оширилди. Социал-иқтисодий ривожланиш планига кўра медицина-санитария қисми реконструкция қилиниб, янги ускуналар ўрнатилди, ишчилар вақти-вақти билан профилактик кўрикдан ўтмоқдалар.

Ишчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини тобора яхшилашда ишлаб чиқариш жонкуярлари бўлган— Тошкент шаҳар Совети депутатлари йўнувчи Ў. Тўхтасинов, қуювчи М. Ғаффоров, йўнувчи Т. Игумов, Куйбишев район Совети депутатлари — комсомол аъзолари—слесарь А. Айметов, контроль Т. Иванова, кранчи Р. Богдан, ишчи З. Ҳайдарова, йўнувчи С. Сухомлинова, фрезерчи Л. Бажимова ва бошқалар ташаббускорлик кўрсатиб, яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Ўтган беш йилликда эришилган ютуқларни янада орттириш, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш пахтачилик саноати машинасозлик корхонаси коллективининг эзгу ниятидир.

Б. АБДУЛЛАЕВ,
«Союзхлопкомаш» бирлашмаси машинасозлик заводи йўнувчиси, Тошкент шаҳар Совети депутати.

● МЕҲНАТДА КАМОЛ ТОПГАН

ЎЗИ ЁШ, КЎПГА БОШ

«Ташсельмаш» заводидамиз. Бу ерда деҳқонларимизнинг мададкори бўлган пахта терувчи машиналар ишлаб чиқарилади. Неча юзлаб теримчининг ишини бир ўзи бажара оладиган бу қудратли, айни пайтда нозик ишлайдиган машиналарни оддий совет ишчилари, ёшлар яратишади. Заводда биз шулар билан танишдик. Механика участкасидаги турнақатор дастгоҳлардан бирини бошқараётган ҳаракатчан йигит диққатимизни ўзига тортди. Қорачадан келган, кенг пешонали, очиқ чеҳрали, истараси иссиқ бу йигит йўнаётган деталга диққат билан тикилиб турарди. Унинг қошлари чимирилиб, пешонаси ўртасида тугунча ҳосил бўлган. Кўп ўтмай темир йўниш дастгоҳини тўхтатди-да, қисқичлар орасидан детални қўлига олиб, чизғич билан ўлчади, сўнг уни қисқичларга такрор ўрнатди. Тугмачани босиб дастгоҳни яна ҳаракатга келтирди. Йигит детални йўнғичга яқинлаштириши билан «учқун»лар сачради, сўнг камалакдек товланиб, бурама-бурама чиқинди ерга туша бошлади. Тишлиғ деталь тайёр ҳолга келгач, йигит уни синчиклаб текширди. Иш кўнгилдагидек чиқди шекилли, чеҳрасига табассум югурди. Шунда биз у билан танишдик.

—Заводимиз юлдузи мастер Ҳусанжон Ҳошимов шу йигит,— деди 3-механика-йиғув цехининг бошлиғи Хатми ака Сафин...

Бошлиқ Ҳусанжоннинг исмини тилга олганда алоҳида фахр билан гапирарди. Биз буни ҳамма устозларда бўладиган одат, деб ўйлагандик. Йўқ. Ҳусанжоннинг номини заводда ҳамма ҳурмат билан тилга оларкан. Бунинг сабабини Хатми акадан сўраганимизда, у кищи:

—Сабабими, сабаби оддий. Одамларнинг ҳурмат-эътиборини қозониш учун танлаган касбини севиш, эъзозлаш, меҳнатдан қочмаслик керак, фақат шундагина киши кўзлаган маррасига етади,— деди ва кейин қўшиб қўйди. —Мана. Ҳусанжон «Ташсельмаш»га келганида ҳали жуда ғўр, нозиккинадан келган йигитча эди, қўли ҳам ишга келмасди. Токарь бўламан деди. Қунт қилди. Ўрганди, изланди. Аввалига дастгоҳнинг тилини билиб олгунча роса қийналди. Брак маҳсулот ҳам ишлади. Катталар камчилигини кўрсатганда изза чекса ҳам, уларнинг ўгитини инобатга олди. Қарабсизки, туппа-тузук уста ишчи, ҳамманинг ҳурматини ўрнига қўядиган камтар, ҳаётда йўлини топган мустақил бир одамга айланди. Шунинг учун ҳам комсомол-ёшлар уни ўзларига бригадир — етакчи қилиб сайлашди...

Завод мажлисларида ҳам, гурунгларда ҳам, деворий газеталардаги мақолаларда ҳам кўпинча «ВЛКСМ 50 йиллиги» номли бригаданинг мажбурияти ҳақида гап бўлади. Бизнинг суҳбатимиз ҳам шу мавзуга кўчди. Ҳусанжон билан танишмай туриб, бригаданинг тарихи ҳақида қизиққан эдик. Илгари заводда қолоқлар ҳақида гап кетса, шу бригада биринчи бўлиб тилга олинаркан. Ҳусанжон худди шу қолоқ бригадага бош бўлди. Худди шу ишчиларнинг ўзи ҳамжиҳат бўлиб, бригадани қолоқликдан энг намунали илғорлар даражасига кўтаришди. Бунга ўзи ёш, кўпга бош бўлган бригадирнинг ширинсуханлиги, ишбилармонлиги, вақтдан тўғри ва унумли фойдаланишни йўлга қўйиши, интизомни мустаҳкамлаши сабаб бўлди, албатта.

Энди заводда илғорлар ҳақида сўз кетса шу бригада тилга олинади. Бригадада кейинги вақтларда кўпчиликка ибрат бўлган ташаббусни ҳам Ҳусанжоннинг дўстлари, цехнинг бир оила аъзоларидек аҳил коллективи бошлади. «Беш йиллик режада кўрсатилган ишларни тўрт йилда бажарамиз. Фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз, Қолоқларсиз ишлаймиз. Малакамизни тинмай оширамиз. Камида иккитадан касбни эгаллаймиз. Ўқиймиз, ўрганамиз...»

Бригада улуғ йўлни белгилаб олган. Ҳозир ишчи ёшлар шу йўлдан дадил боришмоқда. Ишлаб, ўқишга ирода керак. Ҳусанжон Ҳошимовда ана шундай ирода бор. У ўз малакасини янада ошириш ва такомиллаштириш учун автомобиль транспорти ва йўллари институтига ўқишга кириб, инженерлик ихтисоси бўйича тамомлади. Унинг бу иши бошқаларга ҳам ибрат бўлди. Бригаданинг кўпгина аъзолари ҳозир техникум ва институтларда таҳсил олмоқдалар. Билим олиш эса меҳнат самарадорлигини оширишда муҳим омил бўляпти.

«Дарё сувини баҳор тоширар, инсон қадрини меҳнат оширар» деганларидек, Ҳ. Ҳошимовнинг завод бағридаги қарийб ўн уч йиллик беназир, ҳалол меҳнатлари ҳукуматимиз томонидан муносиб баҳоланди. У Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофоти лауреати бўлди, «Меҳнат Шуҳрати» ордени. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

...Пойтахтнинг кун чиқиш томонида савлат тўкиб турган заводда иш тўхтамайди. Унинг ажойиб маҳсулотлари нафақат Иттифоқимиздагина эмас, чет элларда ҳам барчага манзур бўлган. Бу ютуқларда завод ифтихори ҳисобланган коммунист Ҳусанжон ва унинг ишчилар сулоласига айланган уч акалари — Қобилжон, Комилжон, Ҳасанжон Ҳошимовлар ва ҳозирда КПССнинг бўлажак шонли XXVI съездини меҳнатда янада улкан зафарлар билан кутиб олиш ишқида ёнган ҳамда ойлик, квартал давлат план-топшириқларини доимо 120—130 процент адо этаётган бригаданинг Ш. Қурбонов, Ш. Максимов, Е. Занин, А. Яшченко, Я. Ҳабибуллин, К. Отажонов каби қалбида ўти, билагида ғайрати бор азамат ишчиларнинг муносиб улушлари бор.

Ишчилар сардори Ҳусанжон Ҳошимовнинг ўзи эса жўшқин шижоатга тўлиб тошган ҳолда юксак довонлар оша 1982 йил декабрь ойи ҳисобига тер тўкмоқда.

Ҳ. ЗАЙНИДДИНОВ.

Янгилик! Хабарингиз борми?

ЯНГИ ТРАНСПОРТ ТУННЕЛИ

Кейинги йилларда Ўзбекистон пойтахтининг ҳар томонлама ривожланиши, янги микрорайонлар ва турар жой массивлари ҳисобига шаҳарнинг ҳар жиҳатдан кенгайиб бораётганлиги Тошкентда транспорт қатновини осонлаштирадиган муҳташам йўл ўтказгичлар, транспорт туннеллари, кўприклар ва ер ости ўтиш йўллари қуришни ҳам тақозо этмоқда.

«Халқлар дўстлиги» Фурқат ва Ўзбекистон кўчалари кесишган чорраҳа эса пойтахтимизнинг транспорт энг серқатнов жойларидан бири бўлиб, бу ерда замонавий ер ости транспорт туннели қуриш орқали транспорт қатновини осонлаштиришга киришилган эди.

Яқиндан бошлаб «Халқлар дўстлиги» проспектини Ҳадра майдони томонга, Фурқат кўчаси билан чорраҳасиз туташтирувчи ер ости транспорт туннели қурилиши якунланиб, автотранспортлар ҳаракати йўлга қўйилди.

7-кўприк қурилиш трестига қарашли 13-кўприксозлик отряди, шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасининг «Гордорстройремонт» тресги, ихтисослашган йўл эксплуатация тресги йўлсозлари бу муҳташам транспорт туннелини ғоят қисқа вақт ичида барпо этиб, комплекс реконструкциялашган «Халқлар дўстлиги» майдони қиёфасига ажиб гўзаллик бахш этдилар.

Эндиликда «Халқлар дўстлиги» майдонида транспортлар светафорнинг қизил чироғини кутиб вақт ўтказмайдилар. Янги туннелнинг яна бир қиммати шундаки, бу ерда автомобиллар тўхтовсиз ҳаракат қилиши туфайли шаҳар ҳавосининг ифлосланиши олди олинади. Ҳозирги пайтда йўлсозлар транспорт туннелининг давомини ташкил этувчи эни 112 метрлик икки томонлама транспорт ҳаракат қиладиган йўлни Ҳадра майдонига тез орада туташтириш учун жадаллик билан иш олиб боряптилар.

Келгусида «Халқлар дўстлиги» майдонида ишга тушган икки томонлама транспорт ҳаракат қиладиган муҳташам ер ости туннелига ўхшаш иншоот Ҳадра майдонида ҳам қурилади. Бу туннель цирк олдидаги Аҳмад Дониш кўчасини Фурқат кўчаси билан тўғри йўл орқали боғлайди. Натижада Навоий проспекти, Фурқат ҳамда Аҳмад Дониш кўчаларида транспортларнинг светафорсиз тўхтовсиз ҳаракат қилиши таъминланади. Бу ободончилик иншоотлари пойтахтимизни янада гўзаллаштириш имконини беради.

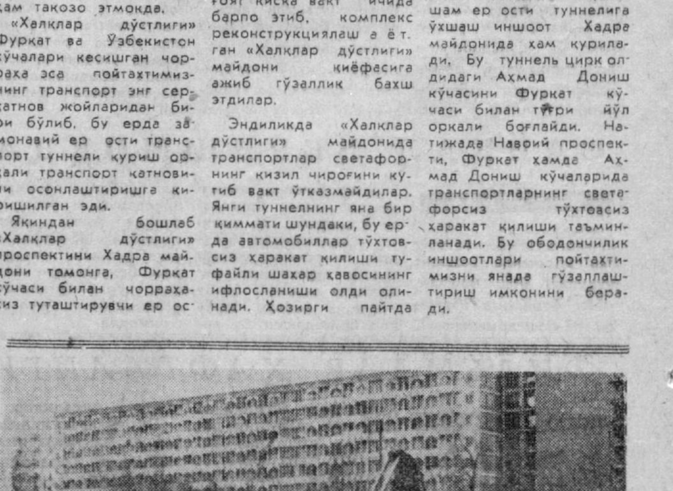

«Халқлар дўстлиги» майдони ва унинг «Олмазор» микрорайонига туташ қисмини ободонлаштириш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. «Гордорстройремонт» тресги йўлсозлари Кино-концерт залининг атрофида «Олмазор» микрорайонининг Фурқат кўчаси томонида янги транспорт тўхташ жойлари, ободонлаштириш зоналари барпо этишмоқда.

СУРАТДА: майдонда янги гулзор барпо этишга тайёргарлик кўриляпти. М. Нурмиддинов фотоси.

МАРОҚ БИЛАН ЎРГАНМОҚДАЛАР

Тошкент трактор заводи сиёсий маориф кабинетининг кутубхонаси ҳузурида кенг ўқиш зали очилди. Ишчилар сиёсий адабиёт янгиликлари, КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасини ўрганувчилар учун мўлжалланган сиёсий адабиётга оид янги китоблар, брошюра тўпламлари, янги журнал ва газеталар билан танишмоқ учун бу ерга келадилар. «Пропагандистга ёрдам» махсус бурчаги жиҳозланган. Унда ўнинчи беш йилликда Ўзбекистонда рўй берган социал-иқтисодий ўзгаришларга оид материаллар қўйилган.

КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасида **«Тошкент трактор заводида янги қувватлар ишга туширилсин...»** сўзлари ёзилган қисм тракторсозларнинг эътиборини айниқса ўзига жалб этмоқда. Улар кўп нусхада чиқарилган брошюра тексти асосида жонажон корхонани ривожлантириш истиқболлари билан танишадилар.

Ўн биринчи беш йилликда заводда 200 миллион сўмликдан кўпроқ капитал маблағ ўзлаштирилиши, катта қуюв комплекси қурилиши, трансмиссия, механика-йиғув ва тайёрлаш цехларининг корпуслари қуриб битказилиши лозим. Андижон областидаги Ленинск шаҳрида корхонанинг филиали ташкил қилинади. Буларнинг ҳаммаси беш йилликда тракторлар ишлаб чиқаришни 124 мингтага ва прицеп тайёрлашни эса қарийб 190 мингтага етказиш имконини беради.

Социал ривожланиш планига мувофиқ, медицина-санитария бўлими, профилакторий, дам олиш уйи, 2280 ўринли болалар муассасалари, 1876 ўринли ётоқхоналар қуриш, саҳни салкам 200 минг квадрат метр келадиган уй-жойни ишга тушириш кўзда тутилади.

Завод сиёсий маориф кабинетининг кутубхонаси шу кунларда китобхонларнинг китоб фондига бемалол киришларини ташкил этди. Марксча-ленинча ўқув, иқтисодий таълим ва комсомол сиёсий маорифи тўгаракларининг кўпгина тингловчилари кутубхона хизматидан фойдаланмоқдалар. Методика кенгаши аъзолари бу ерда пропагандистлар учун мунтазам равишда консультациялар ўтказиб турадилар.

(ЎзТАГ).

СИФАТГА—МУҲИМ ЭЪТИБОР

...Отабой ака ширингина ухлаб ётган ўғли Рустамни эрталаб барвақт уйғотди:

— Туроқол ўғлим! Ишга кеч қолмайлик.

Рустам эринчоқлик билан дарров туролмади... Ота-болага нонушта тайёрлаётган Холида опа ўғлини уйғотишга кўзи қиймади шекилли, турмуш ўртоғининг қулоғига секин шивирлади:

— Қўяверинг дадаси. Айни ўқийдиган пайти. Ҳали ҳам кеч эмас. Институтларга ҳужжат қабул қилиш давом этаётган экан. Балки ўқишга ҳаракат қилиб кўрар...

—Ундай бўлса, ўзи билади. Ҳар ҳолда энди ёш бола эмас! Мен кетдим...

Рустам ўрнидан сапчиб турди. Зудлик билан кийина бошлади. муздеккина сувга ювинди. Шошилинч нонушта қилди-да, дадасининг орқасидан югурди. Ойиси «ҳай-ҳай»лаганича қолаверди. Кеча у дадасига сўз берганди: «қурилишга бориб ишлайман, ўқиш бўлса, қочмас» деб. Бугун эса... У бекатга бора-боргунча шуларни ўйлаб борди.

Отабой ака ўғлининг келаётганини кўриб қувонди. «Балли ўғлим, отангга тортибсан» дегандек елкасига қоқиб қўйди.

...Уни дурадгорлар бригадасига ишга қабул қилишди. Бригада бошлиғи Ислом ака ишбилармон, хушмуомала, шу билан бирга қаттиққўл эканлигини ёш йигит дарров фаҳмлади. Тез орада ишга кўникиб ҳам кетди. Ҳали-ҳалигача дадасининг қурилишга уни ўзи бошлаб келганини қувониб эслаб юради.

Отабой ака Раҳмонов қурувчилик касбини ардоқлаётганлардан. Мана 15 йилдирки, Тошкент қурилиш Бош бошқармаси системасида ишлаб келади. Ишчан, тажрибали бригада бошлиғи. Унинг бригадаси асосан қад ростлаётган биноларнинг ташқи томонига жило беришади. Ҳамма ишлар механизациялашган. Бригаданинг В. Куряев, А. Баратов, Я. Солиҳов, К. Наврўзов каби аъзолари меҳнатда чиниққан, ишнинг кўзини биладиган уддабурро сайқалчилардан. Улар кунлик нормаларини 1,5—2 ҳиссага уддалашяпти.

—Сифат —биз учун бош масала.— дейди Отабой ака. — Binoнинг ташқи томонига сифатли ишлов берилса, у одамлар кўзини қувонтиради. **Шунинг учун ҳам биз жилокорлар «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасидаги «Уй-жой қурилишининг умумий ҳажмида йирик панелли ва катта ҳажмдаги блокли уй-жойлар қуриш салмоғи оширилсин»** деган сўзлардан кейин **«бажарилаётган ишнинг сифати даражасига ҳам эътибор кучайтирилсин»** деган сўзларни киритишни таклиф қиламиз.

Отабой аканинг таклифида жон бор. Чунки, қурилишда сифат ва самарадорликка эришиш бош масалалардан биридир.

— Дадамнинг фикрини мен ҳам қўллаб-қувватлайман,— дейди Рустам Раҳмонов. — ишга келганимга икки йил бўляпти. Шу вақт ичида ишнинг сифати мен учун ҳам қонун бўлиб қоляпти. Чунки, бизлар ҳар бир квартиранинг эшигидан тортиб полию, деразаларигача мустаҳкам жой-жойига қўйсак, пардозловчига иш шунчалик осон бўлади, сифат ҳам ошади. Биз дурадгорлар бригадаси аъзолари қилаётган ишимизнинг сифатига алоҳида эътибор беряпмиз.

2-уйсозлик комбинатига қарашли 25-қурилиш бошқармасининг бунёдкорлари иш сифати учун курашиб, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Айниқса бошқарманинг О. Раҳмонов етакчилик қилаётган пардозловчилар бригадаси ва И. Нишонов бош бўлган дурадгорлар коллективи асосий йўналишлар лойиҳасини қизғин маъқуллаб юксак унум билан ишламоқдалар.

Шу кунларда бу бригадалар азаматлари Строительная кўчасида 163 хонадон учун қад ростлаётган тўққиз қаватли бинони муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун қурилиш ишларини омилкорлик билан ташкил этишяпти.

Ш. МАШАРИПОВ.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

• БУНИ ҲАММА БИЛИШИ КЕРАК

БОЛАЛАРДА ГРИПП ҚАНДАЙ ЎТАДИ?

Грипп фақат электрон микроскоп остида кўринадиган жуда майда вирусларнинг киши юқори нафас олиш йўлларига тушиши туфайли ривожланади. Бу касаллик билан оғриб ўтган бола организмида унга қарши ҳимоя моддалари — антителолар ишланиб чиқилади ва улар вирусларни зарарсизлантиради. Шуни айтиб ўтиш керакки, бола қайси тур грипп билан оғриб ўтган бўлса, унинг организмида гриппнинг айнан шу турига нисбатан қаршилик кўрсатиш хусусияти пайдо бўлади.

Гриппнинг асосий манбаи — бемор одамдир. Грипп билан оғриган бола гаплашганда, йўталганда, аксирганда ўз атрофидаги соғлом болаларга майда тупук заррачалари орқали касаллик вирусларини юқтиради. Бундан ташқари, беморнинг идиш-товоғи, сочиқ, дастрўмоллари, кўрпа-тўшаги ва бошқа нарсаларидан фойдаланганда ҳам касаллик юқиб қолиши мумкин. Бемор бола, айниқса оилада, мактабда, болалар яслилари ва боғчаларида, кино, театр, автобус ва трамвайларда ва бошқа жамоат жойларида соғлом болалар учун катта хавф туғдиради.

Вирус нафас йўлларига тушгандан то касаллик бошлангунча бир неча соатдан бир-икки кунгача вақт ўтади. Касаллик бола организмининг умумий ҳолатига қараб ҳар хил оғирликда бошланиши ва кечиши мумкин. Рахит билан оғриган, нимжон, озғин, сунъий овқатлантирилган, касалманд болаларда грипп оғир ўтади.

Одатда касаллик бирдан бошланади. Боланинг эти жунжикади, иштаҳаси пасайиб, боши, оёқ-қўллари, кейинчалик эса бутун мускул ва бўғинлари қақшаб оғрийди. Боланинг иситмаси 39—40 даражагача кўтарилади, яхши ухламайди ва жуда инжиқ бўлиб қолади. Касалликнинг иккинчи-учинчи кунига бориб бу аломатлар, айниқса зўраяди. Бола аксиради, йўталади, кўзлари қизариб, ёшланади, бурнидан сув оқади ва бурундан нафас олишга қийналиб, кўкракни эмолмай қолади. Кўп ҳолларда боланинг кўнгли айнаб, қайт қилади, эмган сутини қайтариб ташлайди ёки ичи кетади. Касаллик оғир кечган пайтларда бола ҳарорат баландлигидан алаҳлайди, баъзида шайтонлаб оёқ-қўллари чангак бўлиб қолади. Бемор бола кечаси қаттиқ йўталиб, бўғилиб қолаётгандек бўлади. Бундай ҳолларда, ҳақиқатан ҳам томоқ шиллиқ пардалари шишиб, бола бўғилиб қолиши мумкин. Шундай белгилар сезилса, албатта, зудлик билан врач чақириш керак.

Агар бемор яхши даволаниб, врач кўрсатмаларига тўғри амал қилса уч-тўрт кун ичида иситмаси пасайиб, йўтал тўхтайди. Болада иштаҳа пайдо бўлиб, чиройи очилиб кетади. Грипп оғир ўтганда зотилжам, ўрта қулоқнинг яллиғланиши, буйрак касалликлари, мия пардасининг яллиғланиши (менингит) каби оғир асоратлар қолдириши мумкин.

Хўш, грипп билан оғриган боланинг тезда соғайиб кетиши ва касалликнинг олдини олиш учун нималар қилиш керак?

Биринчи навбатда бемор болага врач чақириш ва унинг буюрганларини тўғри бажариш керак. Врач етиб келгунча болани алоҳида хонага ётқизиб қўйиш лозим. Касал ётган хонада ортиқча нарсаларнинг бўлмаслиги, тинч, осойишта ва болага қаровчидан бошқа ҳеч ким бўлмаслиги керак. Хонага иложи борича офтоб тушиб тургани маъқул, чунки грипп вируслари қуёш нурлари таъсирида ҳалок бўлади. Беморга қаровчи киши санитария-гигиена қоидаларига риоя қилиши, оғиз ва бурнига тўрт қаватли дока ниқоб тутиб юриши лозим. Бемор учун алоҳида идиш-товоқ, сочиқ ва бошқа нарсалар ажратилиши керак.

Хонани ҳар куни намлаб супириб-сидириб, полни, деразаларни хлорли оҳак суви билан ювиб туриш, хона ҳавосини тез-тез алмаштириб туриш керак. Бола бетоблик туфайли кўп терлаши мумкин. Шу сабабли ҳар куни эрталаб ва кечқурун баданини иссиқ сувга намланган сочиқ билан артиш фойдали бўлади.

Грипп билан оғриган боланинг овқати тез ҳазм бўладиган ва сервитамин бўлиши керак. Манний бўтқаси, шиггуруч, гўштли бульонлар, хўрда, мастава, творог, кефир, ҳар хил мева шарбатлари ва компотлари шулар жумласидандир. Касаллик вақтида организмда минерал тузлар камаяди. Шунинг учун ҳам бемор болага Боржоми, Есентуки, Тошкент минерал сувларидан ичириб туриш керак.

Бемор болани ҳеч қачон ўзингизча даволаманг. Дори-дармонлар фақат врач маслаҳати билангина берилиши лозим. Беморнинг оғзи, лаблари қуриса мева сувлари, минерал сувлар, чой ичириб турилади. Лабга сариёғ, вазелин суртиш ҳам мумкин.

Соғлом болаларни гриппдан асраш учун касаллик тарқалган пайтларда бола билан тўй-ҳашамларга, меҳмондорчиликка бориш ярамайди. Касал болани ясли, боғча, мактабга олиб бориб бўлмайди, акс ҳолда коллективда грипп тарқалади. Агар боланинг грипп билан оғриганлигига гумон туғилса, уни дарҳол уйига қайтариб юбориб, врачга кўрсатишни маслаҳат бериш керак. Эмизикли она грипп билан оғриб қолса, дарҳол тўрт қаватдан иборат дока ниқоб тақиб олиши керак.

Болаларни эмизиш, қўшимча овқатлантириш, ухлатиш, чўмилтириш ва сайр қилдириш маълум кун тартибига риоя қилинса, бола организми врач маслаҳатларига амал қилган ҳолда чиниқтириб борилса, улар грипп касаллигига кам чалинади. Чунки бунда бола соғлом ва бақувват ўсади, организмнинг ҳар қандай касалликларга, шу жумладан, гриппга қарши кураша олиш қобилияти ҳам кучли бўлади.

У. КАРИМОВ,
Ўзбекистон Педиатрия илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

Сўраган эккансиз... ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

Н. ОТАЖОНОВА, Ж. ЭМЯМИНОВА: Нима учун баъзи одамларнинг оёғи йўғон ёки ингичка бўлади? Бунинг учун қайси соҳадаги врачдан маслаҳат олиш мумкин? Болалар оёғи ҳаракатсиз бўлиб қолган тақдирда-чи?

Медицина фанлари кандидати **Самиғ Манноnов** бу саволларга қуйидагича жавоб беради:

— Бу ҳақда тўлиқ жавоб олишни истаган беморлар ўзларини ортопед ёки эндокринолог врачларга кўрсатишлари лозим. Оёғи ҳаракатсиз бўлиб қолган болаларни эса болалар махсус шифохонасидаги мутахассисларга кўрсатишни тавсия этамиз. Мазкур шифохона 4-болалар санаторийси ёки «Красная майка» деб аталади. У ерга 103 ва 115-автобусларда борилади.

***

Х. РАҲМОНОВ: Мен кўзойнак олмоқчиман. Агар врач ёзиб берган кўзойнакни оптика магазинларидан тополмасам, қаерга мурожаат қилсам бўлади?

Жавоб: Шаҳримизда кўзойнак билан савдо қиладиган савдо шаҳобчалари кўп. Булар У. Юсупов, Б. Хмельницкий ҳамда Полторацкий кўчаларида жойлашган. Агар Сиз учун керак бўлган кўзойнак мазкур жойлардан ҳам топилмаган тақдирда, шаҳар «Узмедтехника» таъминоти бошқармасига мурожаат этишингиз мумкин. Мазкур ташкилот Рисовая кўчасида жойлашган бўлиб, 26 ва 52-автобусларда борилади.

∴ ∴ ∴

К. ҲОЛМУҲАМЕДОВА, Ш. НАЗАРОВ: Биз бўқоқ касаллиги ҳақида маслаҳат олмоқчи эдик. Бунинг учун қайси шифохонага мурожаат этиш лозим?

Жавоб: Бунинг учун Сиз Ўлка Медицина илмий-текшириш институтига мурожаат этишингиз мумкин. Мазкур институт М. Горький проспектига жойлашган бўлиб, у ерга 17 ва 18-троллейбусда борилади.

∴ ∴ ∴

Р. ЙЎЛДОШЕВ, Р. ОРИФЖОНОВА: Шаҳримизда беморларга консультация берувчи поликлиника бор, деб эшитдик. У қаерга жойлашган?

Жавоб: Пойтахтимизда консультация берувчи поликлиника бор. Мазкур поликлиника «Пахтакор» метро станцияси ёнидаги Олмазор кўча, 52-уйга жойлашган.

∴ ∴ ∴

О. БЕКНАЗАРОВ, Б. ХОЛЛИЕВ: Республика косметология шифохонасида олиб бориладиган даволаш усуллари ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: Мазкур шифохона Марказий универсал магазинининг ёзги павильони ёнида жойлашган бўлиб, у «Гўзаллик салони» деб ҳам аталади. Бонси: бу ерда сепкил, доғ, сўгал, ҳуснбузар ва юздаги ортиқча туклар малакали мутахассислар ёрдамида даволанади.

∴ ∴ ∴

А. ХАИТОВА, Д. ЛУТФУЛЛАЕВА, Б. НАБИЖОНОВ: Тиш доим соғлом бўлиши учун нималарга эътибор бериш лозим?

Оқшомхонларнинг бу саволига тиш касалликлари врачи **Туроб Рихсиев** қуйидагича жавоб беради:

— Бунинг учун тишни доимо тоза тутиш лозим. Кечқурун овқатланиб бўлгандан сўнг илиқ сув билан чайинг. Эрталаб эса албатта, тиш ювиш учун мўлжалланган витаминли пасталардан фойдаланинг. Вақти-вақти билан (тиш оғримаганда ҳам) стоматологларга тишингизни кўрсатиб, мунтазам даволатиб боринг.

Жавобларни
Ю. АҲРОРОВ ва
Т. РАСУЛЕВлар
тайёрлашган.

Беморга зарур дори-дармонни ўз вақтида тайёрлаб бериш учун доришунослар жон куйдириб ишлашади. Шаҳримиздаги 8-дорихонада ўз касбини севган ана шундай кишилар кўп. Дорихона мудири Халил ака Толипов улардан жуда хурсанд.

— Дорихонамиз бошқарувчисининг ёрдамчиси Малика Каримовна Эргашева ўн беш йилдан бери ҳалол меҳнат қилиб, коллективимизда ҳурмат қозонди, — дейди у. — Провизор-аналитик Мунаввар Турсунова, фармацевт-технолог Дора Ароновна Очеретнер ширинсуханликлари, ўз касбларини яхши билишлари билан ҳамманинг иззат-икромига сазовор бўлишмоқда.

СУРАТЛАРДА: юқорида — (ўнгдан) Малика Эргашева провизор-аналитик Мунаввар Турсунова билан тайёрланган дориларни кўздан кечирмоқда; Дора Ароновна Очеретнер 8-дорихонада йигирма беш йилдан бери ишлаб келмоқда.

Х. Шодиев фотоси.

▲ ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ

Сариқ бўлмасин десангиз

Ҳурматли редакция! Болалар нима учун сариқ касаллиги билан кўп оғрийди. Унинг олдини олиш учун нималарга эътибор бериш керак?

Ф. АБДУҚОДИРОВА, ишчи.

Сариқ касаллигини асосан нима келтириб чиқаради, у қайси йўллар билан инсон аъзосига тушади — мана шуларни билганимиздагина унинг олдини олишимиз мумкин. Маълумки, сариқ хасталигини медиклар «Ифлос қўл касаллиги» дейишади, яъни унинг юқиш йўлларидан бири оғиз орқали экан. Шунинг учун биринчи навбатда боланинг доим тоза, озода бўлиб юришига, қўлини тез-тез совунлаб ювиб туришига, санитария-гигиена қоидаларига тўла амал қилишига ўргатишимиз керак.

Уй-рўзғор буюмларининг доимо тоза бўлиши, болаларнинг ўйинчоқларини дамбадам ювиб туриш, иложи бўлса қайнатиб, дезинфекциялаш жуда зарур омиллардир. Айниқса, уйда суварак (таракан), пашша бўлишига йўл қўймаслик лозим. Бу ҳашаротлар товоқ-қошиқларга, озиқ-овқатларга тегиб, касаллик микробини тарқатади. Уйда, болалар боғча ва яслиларида, мактабларда полни ювиб, тозалаб артиб туриш керак.

Сариқ касаллигининг олдини олиш учун яслиларда, боғчаларда, болалар уйлари ва мактабларда гаммаглобулин билан укол қилиш ўз вақтида ўтказилиши керак. Гаммаглобулинни болалар организмига юборишда қоида-амалларга қатъий риоя қилиш зарур. Сариқ касаллиги шприц-нина орқали юқиши ҳам мумкинлигини медицина ҳамширалари доим ёдда тутиб, уни қайнатиб сўнг ишлатсинлар.

Умуман айтганда, фарзандим дард кўрмасин, сариқ касалига йўлиқмасин десангиз, санитария-гигиена қоидаларига қатъий амал қилинг. Касаллик белгилари (кўз оқи сарғайиши, пешоб рангининг қизғиш-сариқ бўлиши каби) сезилиши билан тезда шифокорга мурожаат қилинг.

Д. ЮНУСОВА,
кўп профилли шаҳар бирлашган болалар касалхонасининг бош врачи ўринбосари.

ИЛТИМОСИНГИЗГА БИНОАН

Соч тўкилиши нимадан?

Ҳурматли редакция! Бизларни бир масала қизиқтиради: сочнинг тўкилиб, сийраклашиб қолишига сабаб нима! Ақлий меҳнат билан шуғулланадиган кишиларнинг сочи барвақт тушиб кетади, дейишади. Шу гап ҳам тўғрими! Умуман, соч тўкилиши олдини олиш учун нималар қилиш керак! Шулар ҳақида маълумот берсангиз.

Э. ПАРПИЕВ, Б. ҚОДИРОВ, ишчилар.

Сочнинг тўкилиб, сийраклашиб қолишининг сабаблари кўп: баъзи грипп, ангина, зотилжам, ич терлама ва бошқа юқумли касалликлар бунга сабаб бўлиши мумкин. Туғиш, операция, оғир руҳий касаллик, талвасадан кейин ҳам соч тўкилиб, сийраклашиб қолади.

Касаллик, туғиш ёки операциядан кейин 1,5—2 ой ўтгандан кейинги на соч тўкила бошлайди, муайян вақт ўтгач яна ўсиб илгариги ҳолига қайтади. Баъзан соч ниҳоят даражада секин ўсади. Унинг ўсишини тезлаштириш мақсадида врач соғлиқни мустаҳкамлайдиган воситалар — мишьяк, таркибида темир моддаси бўлган дори, фитин, поливитамин буюради. Бош терисига «Кармазин», «Биокрин» деб аталадиган суюқликлар, бошни массаж қилиш ва дарсонваль катта фойда беради.

Барвақт соч тушиб кетишини ёшларда ҳам кўриш мумкин. Унинг дастлабки белгилари 17—18 ёшлардаёқ пайдо бўлади, 20 ёшга бориб анча сезилиб қолади ва 28 ёшда авжига чиқади.

Сочнинг барвақт тушиб кетишига сочни тортиб тугун қилиш, боғлаб, шиньондан фойдаланиш, тор ва оғир бош кийими кийиш сабаб бўлиши мумкин. Чунки бунда қон айланиши қийинлашади, сочнинг озикланиши бузилади, сочга ҳаво тегмайди, у қуёш нурларининг фойдали таъсиридан маҳрум бўлади.

Эркаклар сочининг бутунлай тушиб кетиш сабабларидан бири уларнинг бошидаги тери ости ёғи қатламининг яхши ривожланмаганлигидир. Ёғ қатлами жуда юпқа бўлганлигидан бош териси таранг тортилиб, бош суягига деярли ёпишиб туради ва қон томирлари ниҳоят даражада сиқилган бўлади. Натижада сочларнинг қон билан таъминланиши бузилади, яшаш қобилиятини йўқотади, соч ингичка тортади, пировардида тушиб кетади. Одатда, аёлларнинг сочи эркаклар сочи сингари тушиб кетмайди. Уларда соч фақат сийраклашади.

Баъзи бировлар сочсиз қолиш наслдан-наслга ўтади, деб ҳисоблайди. Сочнинг бутунлай тушиб кетиши билан баъзи бир ички секреция безларининг, чунончи жинсий безлар, қалқонсимон без ва ҳоказоларнинг фаолияти ўртасида шубҳасиз боғланиш бор. Қалқонсимон без етарлича ишламаганида қошнинг ташқи четларидаги туклар, пешона ёки энса қисмидаги сочлар тўкилади.

Ақлий меҳнат билан шуғулланадиган кишиларнинг сочи барвақт тушиб кетади, деган фикр ҳам бор. Соч тўкилишини ақлий меҳнат билан шуғулланувчилардагина эмас, балки жисмоний меҳнат билан шуғулланувчиларда ҳам учратамиз. Лекин ақлий меҳнат қилиш натижасида нерв системаси зўриқиши, бу эса сочнинг ҳаётий фаолиятига ва ўсишига салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

Эркаклар сочининг барвақт тушиб кетишига кўпроқ себорея сабаб бўлади. Себорея туфайли соч тўкилиши одатда ёшларда, баъзан ҳатто йигитчаларда ҳам учрайди. Аёлларда ҳам себорея бўлади. Лекин уларнинг сочи сийраклашади. Аёлларда себорея туфайли соч тўкилиши ва соч сийракланишини даволаш яхшироқ натижа беради.

Соч тўкилиши ва сийракланишининг олдини олиш катта аҳамиятга эгадир. Қатъий режим, тўғри овқатланиш, сайр қилиш, физкультура ва спорт билан шуғулланиш ва сочни тўғри парвариш қилиш энг яхши тадбирлардандир.

Мавсумга тўғри келадиган, қулай, сочга ҳаво тегишига халақит бермайдиган бош кийими профилактика нуқтаи назаридан муҳим роль ўйнайди. Шу билан бирга, ташқи воситалар ҳам катта аҳамиятга эга. Масалан, қуруқ қазғоқ тушиб бош ҳадеб қичишаверганида бошни «Гаяне» атир совуни, «Берёзовий шампунь» билан ювган маъқул.

Бошини ёғли қазғоқ босган кишига салицилат кислота, танин, резорцин воситаларидан фойдаланиш яхши натижа беради.

Сочнинг бутунлай тушиб кетишига қарши турли воситалар, витаминлар, гармонлар, массаж ва дарсонваль буюрилади. Баъзи ҳолларда соч тушиб кетиши эпилин пластири ёрдамида, шунингдек операция йўли билан ҳам даволанади.

Жаҳон ойнаси

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

СССРНИНГ ЁРДАМИ БИЛАН

Совет — Монголия илмий-техникавий ҳамкорлиги қардош мамлакат экономикасини ривожлантиришнинг доимий ишлайдиган тезлаткичи бўлиб қолди. СССР билан МХР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган шартноманинг 35 йиллиги арафасида (15 январь) шу ҳамкорликнинг кўламлари ва истиқболлари тўғрисида ТАСС мухбири ҳикоя қилади:

Йирик теплоэлектроцентрал Монголия пойтахтининг янги районларини иссиқлик ва энергия билан таъминлайди. Улан-Баторда Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурила бошланган ТЭЦ-4 қуввати 500 минг киловаттга боради.

Совет корхоналари ва ташкилотлари МХР территориясидаги деярли барча энг катта энергетика лойиҳаларини амалга оширишда қатнашди. СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигида айтишларича, Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан Монголияда тўртта қудратли ТЭЦ қурилди ва ишга туширилди. Шунингдек бир неча дизель электр станциялар, «Эрдэнэт» комбинатида иссиқлик станцияси ҳам қурилди.

Монголиянинг ягона энергия системаси унинг қувватларидан янада самарали фойдаланишга имкон беради. Совет мутахассислари системаларнинг электр линияларини тортишда ёрдам бердилар.

СССРнинг техникавий ёрдами билан йирик ГРЭС лойиҳаси ишлаб чиқилмоқда. Бу ГРЭС Бағанур разрезининг кўмирида ишлайди. Станция ишга тушгач қардош мамлакат индустриясининг тараққиёт суръатлари тезлашади.

Совет — Монголия ҳамкорлиги уй-жой қурилишида самарали бўлмоқда. Монголия пойтахтидаги уй-жой микрорайони мутахассислар биргаликда олиб борган ишлардан биридир. МХРда олтинчи беш йилликда жами 700 минг квадрат метрдан кўп уй-жой қурилди.

Монголияда СССРнинг техникавий ёрдами билан қудратли қурилиш индустриясининг базаси бунёд этилмоқда. Улан-Батор ва Фархонда уйсозлик комбинатлари ишга туширилди. МХР пойтахтида яна бир уйсозлик комбинати қурилмоқда. Янги комбинат қурилаётган ёғочсозлик заводи билан бирга мамлакат бинокорлик индустриясининг етакчи корхонаси бўлиб қолади. У йилига 140 минг квадрат метр уй-жой тайёрлаб чиқаради.

А. СУЛЬДИН.

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

ВЬЕНТЬЯН. Бу ерда ЛХДР Олий халқ мажлисининг сессияси ўз ишини тамомлади. Қонун чиқарувчи олий органнинг депутатлари ЛХДР бош министри Кейсон Фомвиханнинг ҳукумат номидан қилган ҳисобот докладини, шунингдек республиканинг социал ва иқтисодий ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга мўлжалланган биринчи беш йиллик плани лойиҳасини якдиллик билан маъқулладилар.

ЛХДР президенти, Олий халқ мажлисининг раиси Суфанувонг сессияни якунлаш пайтида сўзлаган нутқида сессияда қабул қилинган муҳим сиёсий ҳужжатлар меҳнаткашларнинг ўтган беш йил мобайнидаги ютуқларини ифодалайди ва Лаос халқининг ватанни ҳимоя қилиш ҳамда социалистик қурилиш ишидаги вазифаларини белгилаб беради, деб таъкидлади.

ЭНЕРГЕТИКА ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛЛАРИНИ ИЗЛАШ

НЬЮ-ЙОРК. Яқин ўн йил ичида жаҳонда энергетика балансида янги ва тикланиб турувчи энергия манбалари ролини анча ошириш имкониятларини ўрганиш катта программаси ҳамон БМТнинг диққат марказида турибди. Ҳозир Нью-Йорк, Женева, Вена ва Найробида шу проблеманинг турли жиҳатларини кўриб чиқаётган олтита тадқиқот группаси ишлаб турибди. Нефть, газ, кўмир ва атом сингари манбаларга қарамликни камайтира оладиган энергетика тараққиёти йўлларини излашни активлаштириш мақсадида август ойи Найробида халқаро конференция ўтказиш мўлжалланмоқда.

БМТ мутахассисларининг чамаларига кўра, ҳозирги вақтда минерал ёқилғи жами запаслари тошкўмирга айлантириб ҳисоблаганда бир триллион тоннадан кўпроқдир. Шундан нефть ва газ ҳиссасига 40 процентга яқини тўғри келади. Чунончи, жаҳонда ҳозирги энергия истеъмоли структураси газ билан нефтга учдан икки ҳисса боғлиқ.

Бу запасларнинг чекланганлиги ва уларнинг истеъмол суръатлари ошиб бораётганлиги муносабати билан БМТ мутахассислари янги ва тикланиб турадиган энергия манбаларини излаш билан шуғулланмоқдалар. Улар 14 та шундай манбани кўрсатиб ўтдиларки, уларнинг фикрича, бу манбаларга ҳозирча етарли эътибор берилмаяпти.

Ҳолбуки, илмий-тадқиқот ва экспериментал ишлар бу соҳада амалда чексиз истиқболларни очиб бериши мумкин. Масалан, олимларнинг ҳисоб-китобига кўра, қитъалар устидаги шамол энергиясининг ўзингина ҳозирги вақтда жаҳонда истеъмол этилаётган жами энергия ҳажмидан ортади. Найробида ўтказиладиган конференцияга тайёрланаётган материалларда айтиладики, шу манбадан фойдаланиш технологияси шундай даражада ишлаб чиқилганки, яқин келажакда ундан практикада кенг кўламда фойдалана бериш мумкин бўлади. Ривожланаётган мамлакатларда одамлар ва ҳайвонларни ичимлик сув билан таъминлашда, ерни суғоришда, шўр сувни чучуклаштиришда, катта-катта марказлардан олис қишлоқ районлар учун етарли электр энергияси ҳосил қилишда шамол энергиясидан фойдаланиш мумкин.

Океан ҳам катта энергия манбаи бўладиган кўринади. БМТ мутахассисларининг ахборотларига кўра, кўпгина мамлакатларда, шу жумладан Совет Иттифоқида сувнинг кўтарилиши ва қайтиши энергиясидан, тўлқин энергиясидан, денгиз оқимлари энергиясидан, океан биомассаси энергиясидан фойдаланишга доир экспериментлар ўтказилмоқда.

Электр энергиясини ҳосил қилиш, шўр сувни чучуклаштириш, ҳавони кондициялаш учун ҳам қуёш энергиясидан фойдаланиш борасида истиқболли йўналишлар белгилаб чиқилди.

Биомасса ўзгариш энергияси, нефтли сланецлар, битумли қум энергияси каби манбаларни ҳам БМТ экспертлари ўрганиб чиқмоқдалар.

ИНДОНЕЗИЯ АҲОЛИСИ

ЖАКАРТА. Антара агентлигининг хабар қилишича, 1980 йилги аҳоли рўйхати маълумотларига қараганда, Индонезиянинг аҳолиси 147.383.075 кишига етди. 1971— 1980 йиллар орасидаги даврда аҳолининг йиллик ўртача ўсиши 2,34 процент бўлди. 1961— 1970 йилларда аҳоли йилига ўрта ҳисобда 2,08 процент кўпайган эди. Шундай қилиб, мамлакат аҳолиси ёнига кейинги ўн йил ичида ҳар йили тахминан 3,1 миллион киши қўшилиб турди.

Ғарбий Германиянинг Эрланген шаҳрида тўла-тўкис компьютер томонидан бошқариладиган осма бир рельсли темир йўл синовдан ўтмоқда.

СУРАТДА: синов пайтида.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

ТО Справкалар бюроси — ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

И. ИРИСБОЕВ: 1978 йилдан пенсияга чиқиб, ойига 85 сўм пенсия оламан. Ишлаган пенсионерларга тўрт йилгача йилига 10 сўм қўшиб беради, деб эшитдим. Мен ҳам ишласам, пенсиямга қўшиб тўлашадими?

Жавоб: Пенсия ёшига етгандан сўнг ишлаганлик учун пенсияга устама пул жорий этилган. Устама пул пенсия ёшига етгандан сўнгги ҳар иш йили учун ойига 10 сўм миқдорида белгиланди. Устама пулнинг жами миқдори ойига 40 сўмдан, устама пул билан пенсиянинг миқдори эса ойига 150 сўмдан ошиб кетмаслиги керак. Устама пул пенсионерлар ишни тўхтатганларидан кейин тўланади. Ишлаётган пенсионерларга иш чоғида пенсия олиш, пенсия олмай ишни давом эттирган ҳолда пенсияни устама пул ҳисобига орттириш ҳуқуқини олишдан бирини танлаб олиш имкониятн беради.

∴ ∴ ∴

Ф. РАШИДОВА: Оилада етти жон эримнинг қарамоғида эдик. У киши 1977 йили вафот этганда кенжа ўғлим 9-синфда ўқир эди. Унга пенсия тайинлашди. Ўрта мактабни тамомлаб, ишга кирган эди, пенсия беришмаяпти. Мен эса 54 ёшдаман, ҳеч қаерда ишламаганман, турмуш ўртоғим учун пенсия олишим мумкинми?

Жавоб: Амалдаги пенсия қонун-қоидаларига мувофиқ, боқувчисидан ажраган меҳнатга қобилиятсиз оила аъзолари вафот этган кишининг қарамоғида бўлсагина, пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлади.

Вафот этган киши қарамоғидаги (хотин ёки эр) оила аъзоси кексалик ёшига етганда (аёллар 55 ёшда), боқувчиси вафот этгунга қадар ёки боқувчиси вафотидан сўнг беш йил ўтгунга қадар инвалид бўлиб қолган бўлса пенсия олиш ҳуқуқига эга. Шунга кўра Сиз ҳам боқувчингиз бўлмаса, кексалик ёшига етгач, район социал таъминот бўлимига ариза билан мурожаат қилишингиз мумкин.

∴ ∴ ∴

Қ. ЭШОВ, У. ЖАХОНАЛИЕВ: Отамиз 35 йиллик меҳнат стажига эга. Соғлиқларининг мазаси йўқлиги сабабли пенсияга чиқишлари мумкинми? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Давлат пенсияси белгилаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги Низомнинг қарилик пенсияси бўлими 15-бандига мувофиқ:

60 ёшга етган ва камида 25 йиллик иш стажига эга бўлган эркак ишчи ва хизматчилар қарилик пенсиясига чиқиш ҳуқуқига эгадирлар.

Агар отангиз пенсия ёшига етмаган, соғлиқлари ёмонлашган бўлса ВТЭКдан ўтишларини маслаҳат берамиз.

∴ ∴ ∴

С. АЗИЗОВ: Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ва меҳнат ветерани қарилик пенсиясига чиққач, унга санаторийда соғлиғини мустаҳкамлаш учун қанча муддатда путёвка берилади?

Жавоб: Ишламаётган Улуғ Ватан уруши инвалидларига курорт ва дам олиш уйларига йилда бир марта путёвка бериш ҳамда бориш-келиш кира ҳақини тўлаш кўзда тутилган.

Ҳозир Тошкент шаҳрида тўрт ярим мингга яқин Улуғ Ватан уруши инвалиди бор. Шулардан уч ярим мингга яқини социал-таъминот органлари томонидан путёвка билан таъминланадилар. Бундан ташқари улар ишлаган ёки бириктириб қўйилган корхона ва ташкилотларда ҳар йили санаторий-курортларда даволаниш учун мавжуд путёвкаларнинг 10 процентидан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

Физкультура ва спорт

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ СТАРТЛАР ОЛДИДА

Ўтган йилнинг август ойида Францияда камондан отиш бўйича Европа чемпионати бўлди. Мамлакатимизнинг аёллар терма командаси составида катта синовларда чиниққан ва ўз вазифасини юксак даражада уддалай оладиган мерганлар бор эди. Ана шунда республикамиз вакиллари бўлган Наталья Бутузова ва Ольга Роговалар бир хил очко тўплашга муваффақ бўлишди. Чемпионни аниқлаш учун уларнинг ўртасида қайта мусобақа ташкил қилинди. Бу сафар омад Натальяга кулиб боқди. Иккинчи ўринни эгаллаш Ольга Рогова учун ҳам катта муваффақият бўлди. У бир неча чет эл мамлакатлари тажрибали камончилари ва Москва Олимпиадасининг чемпиони К. Лосаберидзени орқада қолдириб кетди.

Ўйлаймизки, бу машҳур мастерларни ортиқча таърифлаб ўтиришнинг ҳожати йўқ. Бу уч камончи дугоналар деярли икки йил давомида мамлакатимиз Олимпиада терма командасидан жой олиш учун ўзаро кураш олиб боришди.

Сўнгги ҳал қилувчи беллашувда омад Ольга Роговадан юз ўгирди. Олимпиада терма командаси икки кишидан иборат бўлганлиги туфайли у терма команда сафига кирмади.

Тўғрисини айтганда бундай муваффақиятсизлик кўпгина спортчиларга ўта салбий таъсир қилиши мумкин эди. Олимпиадада иштирок этмаслик Ольга Роговага ҳам анча оғир бўлди. Энди кейинги воқеаларга назар ташлайлик. Мамлакатимиздаги энг кучли саккиз камончи орасида у энг кучли деган номни олишга муваффақ бўлди. Бунинг учун мустаҳкам ирода ва тажриба керак эди. Ольга ўз муваффақияти сири нима эканлиги ҳақида берилган саволга шундай жавоб берди:

— Энг аввало ҳар бир киши ўзи меҳр қўйган спортнинг тури билан мунтазам ва эринмай машқ қилиши, ҳар хил об-ҳаво шароитида эътиборни жамлаши, шамол турган ва ёмғир ёғаётган пайтларда нишонни аниқ мўлжалга олиш сирларини қунт билан ўрганиши лозим. Ана шунда найзалар нишонга аниқ тегади. Фақат машқ туфайлигина бутун йил давомида юқори натижага эришиш мумкин.

У Тошкентдаги 30-ўрта ҳунар-техника билим юртида ўқиётганида волейбол билан шуғулланарди. Спортнинг бу тури сирларини мукаммал эгаллаган эди. 1973 йилда икки дугонаси билан «Пахтакор» стадионидаги камондан отиш майдонига борди. Орадан бир ой ўтганидан кейин бир дугонаси, кейинроқ эса иккинчи дугонаси ҳам машғулотларда қатнашишни тўхтатишди. Секцияда энг яхши дугона топди. У ҳозир Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер Галина Яковлевна Збиковская эди. Икки дугона биргалашиб юқори чўққиларни эгаллаш сирларини ўргана бошлашди. Ўшанда камондан отиш республикамизда эндигина шаклланиб бошлаган эди.

— Мен Галина билан нишонни аниқ мўлжалга олиш сирларини ўргана бошладим. Етти йил давомида у билан машқларни бирга ўтказдик. Ҳозир у жонкуяр тренерлардан бири бўлиб қолди. Маҳорат сирларини пухта ўрганиш билан бирга, бадиий адабиётларни ўқишни жуда яхши кўради. Тошкент Давлат физкультура институтини битирганидан кейин спортни пропаганда қилишга киришиб кетди. Ваҳоланки, у аввал ҳамшира бўлиб ишларди. Фақат спортдагина эмас, ҳаётла ҳам менинг ҳақиқий ва ажралмас дугонамдир.

Терма команда аъзоларининг фикрларига қараганда, Ольгага ҳам жуда кўп спортчилар мурожаат қилиб туришади. Чунки, Ольга камоннинг қисмларини пухта биладиган мастер ҳисобланади. Уни тузатиш, шамолнинг йўналишига мослаш ҳақида аниқ кўрсатма бера олади. Шуни ҳам айтиш керакки, у инглиз тилини ўрганишни жуда яхши кўради. Терма команда составида махсус адабиётларни энг кўп ўқийдиган Ольгадир. Тошкент Давлат физкультура институтининг учинчи курс студентлари Ольга Роговага чет тилларни ўрганишда ҳавас қилсалар арзийди.

Шундай қилиб орадан тўрт йил ўтганидан кейин маҳоратнинг юқори чўққисига чиқишга эришилди. Бу вақтда унинг эсида қоладиган энг яхши воқеалар бўлдими?

— 1976 йилда бўлган Европа чемпионатида эришган ғалаба хотирамда абадий сақланиб қолди. Лекин бу воқеанинг бўлганига анча вақт ўтди. Ўтган йилнинг ёзида Польшада ўтказилган халқаро мусобақаларда жаҳон рекордини янгилашга муваффақ бўлдим. Ўттиз метр масофадаги нишонни мўлжалга олишда рекордни янгиладим. Қувончлиси шундаки, ана шу масофада ўтказилган беллашувларда аввал яхши натижага эришолмасдим. Шунинг учун ҳам бу ҳодиса менинг ҳаётимдаги энг эсда қоларлисидир. Олимпиада ўйинлари олдидан ўтказилган мусобақалар пайтида мағлубиятга учраганлигимни ҳам ҳеч қачон унутолмайман.

Биз Ольга Роговадан тренерлари, доимий рақиблари ва дугоналари бўлган Наталья Бутузова, Кетеван Лосаберидзе ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик. У дугоналарининг Олимпиада ўйинларидаги иштироки ҳақида сўзлади.

— Кетеван ва Наташа Олимпиада ўйинларида жуда яхши қатнашишди. Олтин ва кумуш медални қўлга киритдилар. Тўғри, улар кўрсатган натижалар яхши бўлмади. Машқнинг тиғизлиги, ҳаяжонланиш туфайли шундай бўлди. Мен уларни эришилган муваффақият билан чин қалбдан табриклайман ва уларга навбатдаги Олимпиада ўйинларида ҳам иштирок этиб, яхши натижаларга эришишларига тилакдошман. Шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, навбатдаги Олимпиадада терма команда уч спортчидан иборат бўлади.

Ҳа, ана шу уч спортчининг бири Ольга Рогова бўлса, ажаб эмас...

М. ЗАЛЬЦБЕРГ.

Сув полоси бўйича Москвадаги «Динамо» командасининг устози СССРда хизмат кўрсатган тренер Борис Гришин спортчилар маҳоратини ошириш борасида катта ишлар қилмоқда. Унинг ўғли Евгений Гришин XXII олимпиада ўйинларида мамлакатимиз терма командаси шарафини ҳимоя қилиб, олтин медаль билан тақдирланди.

СУРАТДА: Москванинг «Динамо» командаси тренери Б. Гришин шогирдлари билан машғулот ўтказмоқда. Унгда — олдинги планда Евгений Гришин.

Н. Уткин фотоси, ТАСС фотохроникаси.

▲ **МУСОБАҚАЛАР ХРОНИКАСИ**

БАҲС ЯКУНЛАНДИ

«Ёшлик» спорт аренасида енгил атлетика бўйича «Ёш куч» Марказий советининг қишки шахсий-команда биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Ғолиблик учун бўлган курашда республикамизнинг турли областларидан келган ўқувчи-спортчилар қатнашдилар. Уларнинг орасида тошкентликлар ҳам бор эди.

Спорт майдонлари, югуриш йўлкалари, спорт залларида бир неча кун давом этган беллашувлардан сўнг ғолиблар аниқланди. Команда ҳисобида пойтахт области вакиллари энг кўп очко тўплаб биринчи ўринни эгалладилар. Улар умумий якунда 76 очко жамғаришга муваффақ бўлишди. Тошкентлик спортчилар ҳам ёмон қатнашмадилар. Улар баҳслар ниҳоясида сирдарёлик ўқувчилар билан тенг очко тўплаб учинчи ўринни эгалладилар.

Шахсий ҳисобда ўтказилган беллашувларда ҳамшаҳарларимиз д а н Л. Бўтахонова, М. Гафарова, П. Бобоева, Б. Тошпўлатовлар намуна кўрсатишди. Л. Бўтахонова баландликка сакрашда 170 сантиметр маррани забт этди. М. Гафарова 60 метр масофага ўтказилган пойгада маррага биринчи бўлиб етиб келди. У узунликка сакрашда ҳам биринчи бўлди.

«МЕҲНАТ» БИРИНЧИ

Кўнгилли спорт жамиятлари ва маҳкамалар ўртасидаги баҳслар ўсмирлар ва болалар ўртасида ташкил қилинган эркин кураш беллашувлари билан якунланди. Натижалар республика миқёсида ўтказилаётган бу комплекс биринчиликка якун чиқариш имконини берди.

Эркин кураш баҳсларида «Ёш куч» кўнгилли спорт жамиятининг вакиллари муваффақиятли қатнашдилар. Улар беш вазн тоифасида мусобақа шоҳсупасининг энг юқори поғонасига кўтарилишга муваффақ бўлишди. Жами 58 очко тўплашга муваффақ бўлган шу жамиятнинг вакиллари команда ҳисобида ҳам ғолиблик қилишди.

Комплекс баҳсларга якун чиқарилганда «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг терма командаси энг кўп очко тўплаганлиги маълум бўлди. «Спартак» жамиятининг вакиллари иккинчи, «Буревестник» жамиятининг вакиллари эса фахрли учинчи ўринни эгаллади.

ПОЛВОНЛАР БЕЛЛАШДИ

Ўрта Осиё республикаларидаги шаҳар ва қишлоқларнинг эркин кураш бўйича ёш полвонлари машҳур металлург, СССР Олий Советининг депутати Зулпуқар Маматов соврини учун беллашдилар. Қадамжой сурма комбинати печлари бригадирининг ташаббуси билан корхона физкультура коллективи уюштирган ана шу биринчи турнирда мезбонлар команда ғалабасини қўлга киритдилар. Шахсий биринчиликда ўзбек спортчилари ва Ўш шаҳридан келган курашчилар муваффақиятга эришдилар.

Қуйи физкультура коллективларида

УСТОЗДАН ЎРГАНИБ

СССР спорт мастери Георгий Аъзамовни спорт мухлислари яхши танишади. У йирик мусобақаларда республикамиз шарафини доимо шараф билан ҳимоя қилиб келаётган уста шахматчилардан бири ҳисобланади. Шуниси диққатга сазоворки, у ўзининг маҳоратини ёшларга ўргатишда ҳам бошқаларга ибрат бўлмоқда. Унинг Собир Раҳимов районидаги 22-ўрта мактаб шахмат секциясига раҳбарлик қила бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Ҳар бир маслаҳатни жойида бериш, кейинги юришларнинг моҳиятини эринмай тушунтириш туфайли ёшлар тез маҳорат сирларини ўрганишмоқда.

Бу нарса айниқса, ўтган йили яққол кўзга ташланди. Секцияга қатнаётган 25 ўқувчидан 3 нафари биринчи разряд нормативини бажаришга муваффақ бўлди. Улар ака-ука Улуғбек ва Ойбек Абдужамиловлар ҳамда Мушаррам Баҳромовалардир. Шу кунларда мактаб терма командаси тажрибали устоз ёрдамида район ва шаҳар биринчиликларига ҳозирлик кўрмоқда.

Агар бошқа секцияларда олиб борилаётган машғулотларга назар ташлагудек бўлсак, мактабда физкультура ва спортни оммалаштиришга катта аҳамият берилаётганлигининг гувоҳи бўламиз. Машғулотлар ҳамиша ўз вақтида ва юксак савияда ўтказилади. Бу ўз навбатида физкультурачиларга муваффақиятларни бойитиш, мактаб шарафини янада кўтариш имконини беряпти. Энди рақамларга мурожаат қилайлик. Ўтган ўқув йилида бу ерда 360 дан зиёд оммавий разрядли спортчи, 360 ГТО нишондори тайёрланди. Шуниси қувончлики, 25 ўқувчи кўксига олтин нишон тақишга муяссар бўлди.

Мактабда бу йил ҳам спортни оммалаштиришга катта аҳамият берилмоқда. Бу ҳақда жисмоний тарбия бўйича катта ўқитувчи Собиржон Раимов шундай деди:

— Бу йилги марраларимиз янада улкан. 380 оммавий разрядли, 380 дан зиёд ГТО нишондори, 70 нафар жамоатчи судья ва 90 дан зиёд жамоатчи инструктор тайёрлашни белгилаб қўйганмиз. Бунинг учун билим даргоҳимизда етарли база бор. Шинам спорт зали, югуриш йўлкалари ва спорт майдончаларида ҳар куни машқлар бўлмоқда. Мақсадимиз ёш авлодни ҳар томонлама чиниққан кишилар қилиб тарбиялашдир.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ИНСОН ВА ТАБИАТ

Қўриқхона территорияси Камчатка ярим оролининг бутун табиат зонасини — океан соҳилини, тундра ва тайгани, тоғ ва вулқонларни ўз ичига олади. Чиндан ҳам Камчаткани миллий қўриқхона деса бўлади.

Агарда Тинч океани соҳилидан йўлга чиқсангиз ярим оролнинг жамики табиат зоналари бўйлаб саёҳат қилишингиз, унинг ўзига хос ўсимлик ва ҳайвонот олами билан танишингиз, Камчатка табиатининг ўзига хос обидаларини кўздан кечиришингиз мумкин.

Ёз бўйи бу ерда турли-туман қушлар бозорининг шовқини тинмайди, иссиқ ўлкаларга учиб кетадиган қушларнинг йўли ҳам соҳил бўйлаб ўтади. Денгиз ва кўл соҳиллари бўйлаб ўнлаб турли-туман қушлар яшайди.

Вулқонларсиз эса Камчаткани тасаввур этиб бўлмайди. Ана шу вулқонларнинг аксарияти ўчиб қолган, бошқалари аста-секин ҳолсизланиб боряпти, яна бошқалари активлик кўрсатмаётган бўлсалар ҳам баъзан ўзларининг мавжудлигидан дарак бериб турадилар. Жумладан, Колбачик, Горелий вулқонлари ҳамон тутаб турибди.

Гейзерлар — вулқонли жараёнларнинг ўзига хос бир кўринишидир. Маълум вақт ўтганидан сўнг ер қаъридан қайнаган сув ва буғ отилиб чиқадики, уларга қараб соатингизни тўғриласангиз бўлади.

Қўриқхоналарнинг асосий вазифаси табиатни қандай яратилган бўлса уни шу ҳолда сақлаб қолишдан иборатдир. Кроноцкий қўриқхонаси ана шундай қўриқхоналардан бири. Унинг территорияси деярли миллион гектарга тенг.

СУРАТЛАРДА: қўриқхонанинг Гейзерлар водийси; орнитолог Александр Стенченко тажриба ўтказмоқда; иссиқ шаршара — Гейзерная дарёсининг ирмоқларидан бири.

ТАСС фотохроникаси.

▲ **ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ**

НАФЛИ ГЕКТАРЛАР

Большевик ва Пастдарғом районларининг деҳқонлари Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг бир группа олимлари таклиф этган ғўза ўстириш технологиясини қабул қилдилар. Тажрибалар шуни кўрсатдики, ҳар гектар ерга масалан «Тошкент-1» навидан 100—110 минг туп экилиб азот ва фосфот ўғитлари баравар-бир нисбати солинса, ҳосилдорлик 50 центнердан ортар экан. Шу билан бирга чигит миқдори ҳам анча кўпаяди. Мана шулар туфайли ҳар бир гектар ер қўшимча 150 сўмдан кўп наф келтиради.

Олимларнинг тавсиялари уруғ етиштириш билан шуғулланувчи хўжаликларда, масалан Большевик районидаги сара уруғлик чигит етиштирувчи Карл Маркс номли колхозда қўлланилмоқда.

***

ҚАДИМГИ ҚЎРҒОНЛАР СИРИ

Область тарихий ёдгорликларини тадқиқ этиб чиққан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси археология институтининг олимлари қадимги Қарши воҳасида одамлар қандай яшаганлиги ва қандай ривожланганлиги масаласини ҳал қилиб бердилар.

Беш йил синчковлик билан олиб борилган ишлардан сўнг картага 400 тадан кўп археология ёдгорликлари туширилди. Қарши билан Косон ўртасидаги кўҳна шаҳар алоҳида эътиборга сазовор бўлди. Бу ердан топилган идиш-асбоб синиқларига қараб эрамиздан аввалги VIII—VII асрларда бу ерда кўп аҳоли яшаганлиги— Искандар Зулқарнайн қўшинлари одам яшайдиган территориялардан ўтганлигини аниқлаш мумкин бўлди. Антик даврда шу регионлаги масканлар ривожлана бошлайди. Қарши чўлида топилган юзтадан кўп қўрғонлар шундан далолат беради.

***

ТЎҒОН «ДОРИСИ»

Пластмасса илмий-тадқиқот институти Фарғона бўлимининг бир группа ходимлари москвалик олимлар билан ҳамкорликда бетон гидротехник иншоотларни ремонт қилишда ишлатиладиган янги самарали восита яратдилар. У турли моддалар қўшилган фурфурол-ацетон ва эпеоксид-сланец смола аралашмасидан иборат ремонт қоришмасидир. Қоришма босим остида ёриқларга юборилади. у ҳосил бўлган ҳаволикларни тўлдиради ва бетон билан арматурани мустаҳкам боғлайди.

«Тўғон дориси» сувга бардош беради, температуранинг кескин ўзгаришларига чидайди. тез қотади. У арзон бўлиб, тайёрлаш учун одатдаги технологияга нисбатан 25 процент кам маблағ кетади.

Янги материаллар Каркидон сув омборидаги сув ташланадиган «булоқни даволаш»да қўлланилмоқда.

(ЎзТАГ).

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

КИНО

14 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ОФСЕТ» — **Дружба.**

«ЙИЛЛАР ЎТИБ» — **Восток.**

«ПРОХОДКАЧИЛАР» — **Қозоғистон.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ПЕТРОВКА КЎЧАСИ, 38-уй. ОГАРЕВ КЎЧАСИ, 6-УЙ» — **Қозоғистон** (17, 18, 20, 21.00, телефон 35-24-92), **Дружба** (18, 19.30, 20.30, жавоб берувчи автомат 66-15-75), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18, 20.45, жавоб берувчи автомат 78-47-25), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (17, 20.00, жавоб берувчи автомат 33-44-52).

«ОГАРЕВ КЎЧАСИ, 6-УЙ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«БАРВАҚТ ЗАНГ БОСДИ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«КЕЧИККАН УЧРАШУВЛАР» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«ЭСКИ ҚАРЗЛАР» — **Искра** (16, 18, 19.45, жавоб берувчи автомат 39-14-59).

15 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«1940 ЙИЛ ИЮНЬ ОЙИ» — **Москва.**

«ЙИЛЛАР ЎТИБ» — **Восток.**

«ПРОХОДКАЧИЛАР» — **Қозоғистон.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ПЕТРОВКА КЎЧАСИ, 38-УЙ. ОГАРЕВ КЎЧАСИ, 6-УЙ» — **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00, телефон 35-24-92), **Дружба** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 19.30, 20.30, жавоб берувчи автомат 66-15-75), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (12, 15, 18, 20.45, жавоб берувчи автомат 78-47-25), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (11, 14, 17, 20.00, жавоб берувчи автомат 33-44-52).

«ОГАРЕВ КЎЧАСИ, 6-УЙ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).

«ЭСКИ ҚАРЗЛАР» — **Искра** (16, 18, 19.45, жавоб берувчи автомат 39-14-59).

«ЎЛИМ ДАРАСИДАГИ УЧРАШУВ» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

Андижон областлараро спорт профилидаги интернат томонидан **Олтибоев Абдусамат** номига берилган 141398 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ КОМИЛ ЁРМАТОВ НОМЛИ «УЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ

КИНОАКТЁРЛИК СТУДИЯСИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОНКУРСГА — ЯХШИ ТАШҚИ КЎРИНИШГА ЭГА БЎЛГАН, 17 ЁШДАН 19 ЁШГАЧА БЎЛГАН ТОШКЕНТЛИК ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ, МАҲАЛЛИЙ МИЛЛАТ ЙИГИТ-ҚИЗЛАРИ ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИЛАР.

Конкурсда қатнашувчилар комиссияга 9 х12 см. катталикдаги фотосурат, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан ва соғлиғи тўғрисида справкаларни топширадилар.

Ижодий конкурсдан ўтиш учун масал, шеър, поэзия (роман, повесть, пьесадан парча) ўрганиши, этюд кўрсатиши лозим.

КОНКУРС 15 ЯНВАРДАН 15 ФЕВРАЛГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Ҳужжатлар «УЗБЕКФИЛЬМ» киностудиясининг киноактёрлик студиясида қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Чилонзор кўчаси, 1-уй. **Ҳар куни** (шанба ва душанбадан ташқари) **соат 10.00 дан 15.00 гача учрашилсин. 77-95-51 телефони орқали справка олиш мумкин.**

«КРАСНОВОСТОЧНОЕ» ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда трамвай ва троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати трамвай ҳайдовчилари учун 5 ой, троллейбус ҳайдовчилари учун 6 ой.

Ҳар ойда 70 сўмдан стипендия берилади.

КУРСАНТЛАР ШАҲАР ЭЛЕКТРОТРАНСПОРТИДАН БЕПУЛ ФОЙДАЛАНАДИЛАР ВА ФОРМА КИЙИМИ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ёлғиз кишиларга депо яқинида жойлашган ётоқхонадан жой берилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Депо адреси: Тошкент шаҳри, Красновосточная кўчаси, 3 «а»-уй (13, 22-трамвайлар, 18-троллейбус, 1, 17, 102-автобусларнинг «Красновосточное» депоси» бекати). Телефон 61-12-12.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

14 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.35 «Жасорат». 19.00 «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Ёшлик қўшиқлари». Фильм-концерт. 19.55 «Инсон ва қонун». 20.25 «Шаҳзода Флоризелнинг саргузашти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 21.30 «Время». 22.05 Вольск шаҳрининг 200 йиллигига. «Вольск». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 22.35 «Дунё воқеалари. 22.50 «Дўстларимиз чеҳраси». 23.35 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Спорт программаси. Баскетбол бўйича Корачанинг кубоги учун. Эркаклар. «Динамо» (Москва)— «Стандарт» (Льеж шаҳри, Бельгия). «Динамо» Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45)— «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 23.30 Сув полоси бўйича СССР чемпионати «Динамо» (Олмаота) — «Динамо» (Москва). Минскдан олиб кўрсатилади. 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Қувноқлар». Мультфильм. 18.30 «Ёш куч». Мактаб ўқувчилари учун спорт кўрсатуви. 19.00 «Ердаги из». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 19.15 «Қишлоқ ҳаёти». Каттақўрғон чорвачилик саноат комплекси (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Циркни севмай бўладими?». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Илҳом». Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Янги йил оқшомида». Байрам музикали программаси (31 декабрдаги кўрсатув такрорланади. 00.30 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Биология. «Ирсият қонунлари». 20.55 Реклама. 21.05 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 22.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз ишчи бўламиз».

15 ЯНВАРЬ— ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Горнчилар, ҳаердасиз!». 10.35 «Шаҳзода Флоризелнинг саргузашти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 11.40 СССР халқ артисти И. Богачёва концерти. 12.20 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Рус даласи. Кичик укам». Телевизион ҳужжатли фильм. 16.15 «Шахмат мактаби». 16.45 «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар!». ГДРдан олиб кўрсатилади. 17.45 СССР билан Монголия Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида шартнома имзоланганлигининг йиллигига. «Монголия бўйлаб». Кинопрограмма. Монголия Халқ Республикаси Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти.

18.35 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик экономикани бошқариш». Мамлакатни ривожлантириш асосий йўналишлари лойиҳасининг муҳокамаси. 19.05 «Қушлар бозори». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Спиваков раҳбарлигидаги камер оркестри чалади. 20.25 «Шаҳзода Флоризелнинг саргузашти». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.30 «Время». 22.00 КПСС XXVI съезди олдидан. Озарбайжон ССР телевидениесининг программаси. Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Т. А. Алиев сўзи. «Янги зафарлар сари». Ҳужжатли фильм. Санъат усталари ва бадиий коллективларнинг концерти. 24.00 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Кичик юлдузлар». Болалар учун фильм-концерт. 12.15 «Тенгдошларинг ижоди» (такрорий). 12.55 «Лайлак учди, ғоз учди». Бадиий фильм.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун фильм. «Мовий кўзли девор». 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз—80-йиллар комсомоллари». 19.00 «Янги марралар». Тошкент область XX партия конференциясининг очилишига. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Замонамиз қаҳрамонлари ёш рассомлар ҳақида». Ёш рассомлар Бутуниттифоқ кўргазмасидан репортаж (рус.). 20.10 «Турмуш ва маданият». 20.30 «Ахборот». 20.50 «Баҳор» рақс ансамбли солистлари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Г. Фозилжонова ва А. Шукуров концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 Телевизион театр Т. Минуллин. «Қадаҳ». 23.40 Кўрсатувлар программаси.

Суд залидан

Хусусий ажрим

Халқ суди чиқарган хусусий ажрим — «Ригагаз» трестининг ходимларига меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, молиявий ишларда тартиб ўрнатиш ҳамда ўғрилик ва абонентлардан «чойчақа» йиғишга барҳам беришда ёрдам қилди.

Трест ҳисобчиси Р. Пурмале суюлтирилган газ тўлғазилган баллон ўрнатилганлиги тўғрисидаги квитанцияларнинг бири иккинчисидан фарқ қилишини сезиб қолди. Текшириб кўрилса, ҳужжат қалбаки бўлиб, унинг айбдори слесарь Г. Багон экан. У трестга 226 та ана шундай квитанция топшириб, 900 сўмдан кўп пулни ўзлаштирган.

Мавжуд инструкцияга мувофиқ, мижоз белгиланган пулни олдиндан омонат кассага топшириб, баллон олаётганда уни келтирган кишига квитанцияни бериши керак эди. Амалда эса кўплар борди-келдидан қочиб пулни бевосита газчининг қўлига тутқазишган. Квитанцияларнинг намуналари ҳам қинғир йўл билан топилган, албатта.

Суд ишни ҳар жиҳатдан муфассал кўриб чиқди. Айбдорлар муносиб жазо олдилар.

Чиқарилган хусусий ажримни кўпчилик маъқуллади. Халқ судининг тавсиясига биноан «Ригагаз» тресті хизматларига янгича ҳақ тўлаш системасини жорий этди. Энди баллон келтирувчилар кассир вазифасини ҳам ўтайдилар ва тушган пулга бевосита жавобгар ҳисобланадилар. Ўғриликни келтириб чиқарган шарт-шароитлар ҳам бартараф этилди. Мижозларга газ етказиб бериш иши яхшиланди.

В. ГАЙЛИШ,

(ТАСС).

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»), — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

14 ЯНВАРЬ, 1981 й. Р. 02727. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. В—2023. 9